

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

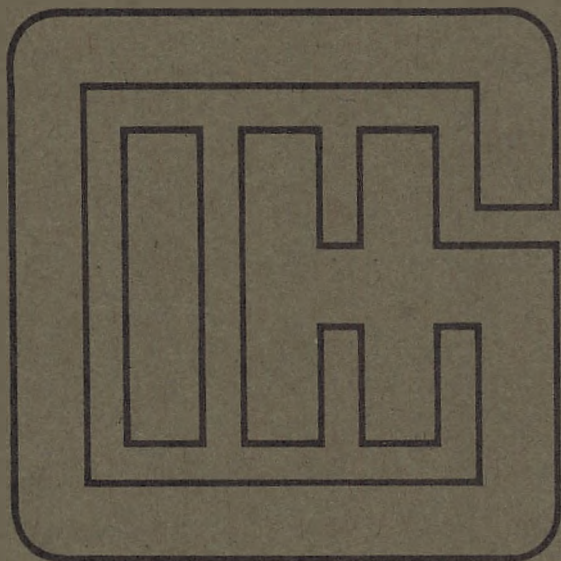
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

GERLEV IDRÆTSHØJSKOLE

ROTHS
MEDDELISKE
BIBLIOTEK

ÅRSSKRIFT 1979

Årsskrift 1979

Redaktion: Axel Edinger
Birgitte Hansen (illustrationer)
Ove Korsgaard (ansvarshavende)
Peter Schøning
Karen Houbak

Udgivet i samarbejde med
Gerlev Idrætshøjskoles elevforening.

DANMARKS
PÆDAGOGISKE
BIBLIOTEK

FORORD

Sidste år til jul udsendte vi et temanummer: Idræt – enhed eller mangfoldighed. Det skete i anledning af skolens 40-års jubilæum. I år fortsætter vi den normale rytme, hvilket vil sige, at vi udgiver et årsskrift. Dog bliver det således, at der i hvert årsskrift vil være en række artikler, som samler sig om et enkelt tema. I år er det Kina. Det skyldes selvfølgelig, at seks medarbejdere fra Gerlev Idrætshøjskole i august måned deltog i en studierejse til Kina. Rejsen blev arrangeret af Gymnastik- og Idrætshøjskolerne i fællesskab. De øvrige artikler i årsskriftet udtrykker til sammen noget af den mangfoldighed, som findes på en idrætshøjskole.

Årsskriftet bliver udgivet af elevforeningen i samarbejde med højskolen, og vi ønsker elevforeningens medlemmer, kursister og de mange som på forskellig vis har taget del i skolens arbejde i 1979 en god jul.

Hilsen

*Elevforeningens bestyrelse
Medarbejderne Gerlev Idrætshøjskole*

Vi var i Kina i sommer

Birgitte Hansen

Det var simpelthen utrolig varmt
den dag vi landede i Sian.

Vi gik i bagende sol
ude fra landingsbanen
og ind til lufthavnsbygningen.

Næsten 40° fugtig varme.
Jeg mærkede en lille panik:

Kan vi overhovedet holde
til det her?

Vore gråvejrskroppe var kommet
på en alvorlig prøve.

Men selvfølgelig gik det.

Organismens maskineri fungerer perfekt
en tyk sved siver ud af porene
og opfanger de værste spidser
af solens stråler.

Den ene storslåede oplevelse
afløser den anden
som nu f.eks.

dagene ved Det gule Hav,
hvor dagslyset var så klart
og gennemsigtigt,

at selv Anne Anker

og de andre skagensmalere

ville have spærret øjnene op, –
og nætterne så gnistrende sorte,
som jeg aldrig før har oplevet dem.

Vi boede i partikadrenes fine ferieområde.

Store pompøse villaer
med tilhørende domestikboliger.

Her boede den opvartende kineserfamilie
far, mor og voksne børn

hvis eneste opgave var

at ordne vore værelser og vaske vort tøj,

hvilket de også gjorde

– på kinesisk vis –
med ynde og værdighed,
som i alle andre sammenhænge
vi oplevede kineserne.

De smilede venligt
og bød på the

så snart vi sad forsamlede
i den ene eller anden anledning
for at snakke eller holde møde.

En nat sad vi på terrassen og sang
så cikaderne vågnede og stemte i.

Vor tilstedeværelse
gik ikke upåagtet hen.

De venlige turisttogvogne
med hvidt betræk på sæderne
og blomster på bordene
var indbydende.

Der sad vi dage og nætter,
mens vi kørte gennem

det kæmpemæssige land,
og hyggede os med halvdårlig kinesisk cognac
indkøbt på det forrige hotel.

Der blev samtidig arbejdet flittigt.

Skrivemaskinerne klaprede uafbrudt
akkompagneret af talrige ventilatorpropellers
rytmiske summen

oppe under loftet i togvognen.

Ind af de åbentstående vinduer
føg fint støv

og satte sig på den
klæbrige, svedige kina-hud.

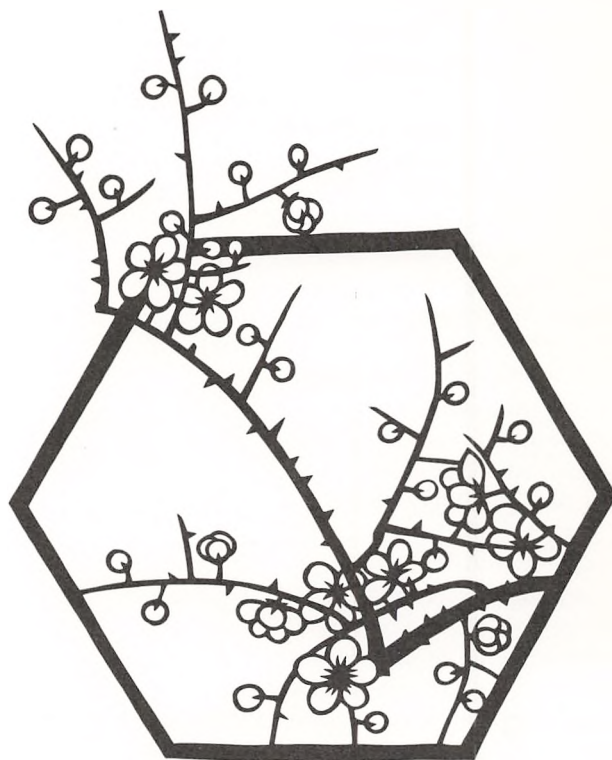
De omvandrende fugtighedsservietter
farvedes hurtigt sorte,

tilsvarende lyse striber aftegnes i ansigterne
hvor servietten lige havde passeret.
Togstewardessen gik til stadighed rundt
og skænkede the op
i krus med låg
kinesisk the,
grønt og krydret.
Spisevognen var som regel
koblet på toget i nærheden af turistvognen.
Altid ved hånden med en kølig øl
kæmpeøl
og sød vin, rødvin, der smager
som billig kirsebærvin
fra de fynske frugtplantager.
Men samtidig var spisevognen
en mobil samling af kinesiske delikatesser
som vi med stor fryd opsamlede
med pinde – naturligvis.
Og vi indrettede os
på briksens gule stråmåtte,
snakkede hinanden i søvn, –
og hjalp hinanden op,
når vi skulle af toget
på ukristelige tidspunkter.

Vi har været i Kina i sommer.
Riget i midten
af en fremmed verdensdal
hvor simpelthen alting
er anderledes end hos os.
Livsrytmen, traditionerne,
tankegangen, troen,
klimaet, maden,
livsytringerne...
Vi har besøgt kineserne
og set
at hans liv er bundet,
for han kan ikke flytte, hvorhen han vil,
at hans liv er nøjsomt,
for der skal være nok til alle,
at hans levevis er enkel,
for han sætter det ukomplicerede højt,

at han lever med værdighed,
for han behersker distancen.

Det har været
en fascinerende oplevelse,
et kulturchock
af dimensioner.

Idræt i Kina

Stig Jensen

I perioden 1.-28. august i år gennemførte en gruppe på 23 lærere fra de danske gymnastik- og idræts højskoler en studietur til Kina. Turens primære formål var at studere idræt eller fysisk kultur, som kineserne selv foretrækker at kalde det, men desuden at opnå indsigt i den kinesiske kultur iøvrigt, historisk og aktuelt.

Hvorfor studere kinesisk idræt? Ja, for det første fordi vores viden var meget ringe. For det andet, fordi idrætten både indenrigspolitisk og udenrigspolitisk har spillet en væsentlig rolle i Kina. Indenrigspolitisk bl.a. udtrykt i princippet: »Tjen folket«. Anvendt på idræt kan det betyde:

1. Den ide at fysisk kultur skal tjene folket ved at give det fysisk sundhed.

2. Tjene folket ved fysisk at gøre det i stand til at øge produktionen.

3. Forberede det til at forsvare deres land.

Det indebærer, at målet er: Så mange idrætsudøvere som muligt.

I denne forbindelse håbede vi også at få et indtryk af, hvordan idrætslivet var blevet påvirket af de politiske omvæltninger, de fulgte med kulturrevolutionen og »Firebandens« fald i 1976.

Udenrigspolitisk har idrætten spillet en rolle i tilnærmelsen til USA og andre vestmagter. Hvem husker ikke ping-pong diplomati, som i begyndelsen af 70'erne startede denne epoke.

Sidst, men ikke mindst, håbede vi gennem studiebesøget at kunne hente inspiration til vores daglige arbejde på højskolerne.

Jeg vil i denne artikel koncentrere mig om organiseringen af idrætten i Kina.

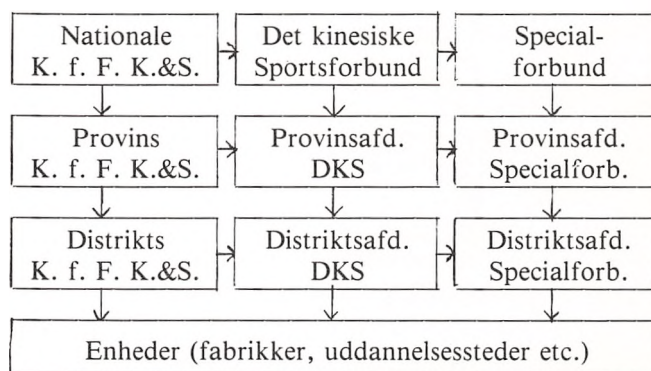
Organisationsstruktur

Organisatorisk er den kinesiske idrætsstruktur opbygget med den sovjetiske model som forbillede, dvs., at idrætten ledes af politisk valgte, administrative organer på alle ni-

veauer. I Kina kaldes de Kommissioner for Fysisk Kultur og Sport (K.f.F.K.&S.). De varetager overordnede funktioner, som fordeles på forskellige afdelinger:

- a) Masseidræt.
- b) Konkurrenceidræt.
- c) Militær fysisk træning.
- d) Uddannelse.
- e) Politisk opdragelse.
- f) Sekretariat.

Den praktiske gennemførelse af idrætsaktiviteterne på skoler, fabrikker, i hær og folkekommuner varetages af Det Kinesiske Sportsforbund (All China Sport Federation), der betegnes som en masseorganisation. Under Det Kinesiske Sportsforbund varetager specialforbundene især konkurrenceidrættens interesser, herunder disciplinsspecifik kursusvirksomhed og afvikling af mesterskaber. Skematisk ser organisationsstrukturen således ud:

(Pilene angiver både lodret og vandret over- og underordning for hele hold).

Under denne tilsyneladende faste struktur skjuler sig en betydelig usikkerhed m.h.t. kompetencen på forskellige områder. Det skyldes bl.a., at de i stor udstrækning er personsammenfald mellem K. f. F.K.&S. og DKS på de forskellige niveauer. Medlemmerne af DKS vælges som repræsentanter for Den Kommunistiske Ungdomsliga, fagforeningerne, uddannelsessystemet og hæren, og via dette medlemskab udpeges de ofte til K. f. F. K.&S.

Masseaktiviteter – uorganiseret

Som i de fleste andre lande er der også i Kina en stor uorganiseret idrætssektor.

I dagens Kina indgår idrætten som et naturligt led i dagligdagen. Det første møde med fysisk kultur i Kina var for de fleste af os morgenaktiviteter, som med tusindvis af deltagere foregår i parker, på pladser og i gaderne. Her møder man folk enkeltvis eller i grupper, der løber, spiller bold, gør gymnastik eller for de flestes vedkommende dyrker den traditionelle kinesiske skyggeboksnings – tai-chi. Tai-chi'en består af lange sekvenser af uafbrudte bevægelser, som udføres yndefuldt og afslappet, og som samtidig kræver, at hele kroppen bruges og bringes i bevægelse. Øvelserne er især velegnet for ældre mennesker, fordi de ikke belaster hjertet, men alligevel udvikler og genoptræner kredsløb og åndedræt. Det væsentligste princip er, at tanke, syn og handling følges ad, dvs., at øvelserne gennemføres i en tilstand af dyb koncentration, hvad man også tydeligt oplever hos de mennesker, der er i gang.

Øjengymnastik

En anden aktivitet, som spiller en stor rolle i hverdagen, og som kineserne selv henregner til den fysiske kultur, er øjengymnastik.

Den tager ligesom tai-chi sit udgangspunkt i gamle kinesiske erfaringer, selv om metoden først er taget i anvendelse i 1949. I dette tilfælde gennem stimulering af nogle akupunkturpunkter omkring øjnene, som via hjernen afslapper øjnernes muskler. Herved kan især nærsynethed forebygges. Øjengymnastikken gennemføres to gange dagligt på alle skoler og på mange fabrikker. Resultaterne kan kun bedømmes ud fra, hvad vi så, nemlig at næsten ingen kinesere bruger briller. På en urfabrik i Nanking, hvor ar-

bejdet var meget krævende for øjnene, fortalte man således med stolthed, at der blandt fabrikkens ca. 2000 medarbejdere ikke var én eneste, der brugte briller.

Masseaktiviteter – organiseret

Ved siden af morgenaktiviteterne i parken og på gaderne, som foregår på deltagernes eget initiativ, gennemføres der masseaktiviteter på skoler og arbejdspladser.

I *skolerne* møder både elever og lærere ca. ½ time før den egentlige undervisnings begyndelse og gennemfører hver sit gymnastikprogram. Morgengymnastikken organiseres på national basis gennem radioen. Der sendes tre programmer tilpasset voksne, unge og børn. Desuden er der udgivet en plade med musik til øvelserne. Udover den daglige morgengymnastik har børnene to skemalagte gymnastiktimer om ugen, som afvikles i henhold til programmer fastlagt af staten under hensyntagen til de forhåndværende faciliteter. Efter skoletiden dyrkes der også idræt. Omfanget er vanskeligt at bedømme på grundlag af de oplysninger, vi fik, men mindst to gange om ugen skal eleverne deltage i fritidsaktiviteterne. Her findes også en vis udvælgelse sted med henblik på yderligere dygtiggørelse og træning til skolens hold, som deltager i kampe om skolemesterskabet, i første omgang på lokalt plan, men i sidste ende på nationalt plan.

Om idrætsaktiviteterne på *fabrikkerne* siger Chai Yangxi, afdelingsleder samt leder af Shinhua trykkeriets (Peking, 3000 ansatte) sektion for fysisk træning: »Deltagerne på de udvalgte hold træner sammen fire gange om ugen. For de andre er der hver dag følgende program: kl. 7,15, før arbejdstids begyndelse, er der morgengymnastik over fabrikkens højtaleranlæg. Alle gennemfører programmet to gange. Arbejdstiden er otte timer, og i løbet af formiddagen har arbejderne to gange én pause på 15-20 minutter. I disse pauser kan de lave forskellige aktiviteter, gymnastik, boldspil, osv. Om eftermiddagen har de ligeledes to pauser på hver 15 minutter, hvor de kan strække benene eller gøre, hvad de har lyst til. Derudover træner en masse arbejdere selv. De kommer til fabrikken meget tidligt om morgenen og løber langdistanceløb. Antallet af personer, der møder tidligt om morgenen til ekstra træning løber op i flere hundrede.

Det blev både på trykkeriet og på andre fabrikker, vi besøgte, oplyst, at ca. 70% af medarbejderne deltog i idrætsaktiviteterne, som alle steder blev tillagt en afgørende vægt i bestræbelserne på at øge produktionen.

I *folkekommunerne* havde man derimod større problemer med at aktivere befolkningen idrætsligt. Forklaringen var først og fremmest, at man i landbruget arbejder og bor spredt, og at organiseringen af idrætsaktiviteterne derfor vanskeliggøres. Desuden er det på landet specielt vanskeligt at aktivere kvinderne. Gamle normer for kvinders opførsel er endnu så dybt rodfæstet i landdistrikterne, at kvinderne holder sig tilbage af frygt for at »tabe ansigt«.

Eliteidræt. Kina – en idrætslig stormagt?

Kina har indtil i dag kun gjort sig internationalt gældende i nogle få idrætsgrene og her især bordtennis. Dette er imidlertid ikke kun udtryk for, at kineserne savner idrætsudøvere, der kan klare sig internationalt, men også at Kina ikke har ønsket at deltage, så længe Taiwan er repræsenteret i de forskellige internationale idrætsforbund, herunder Den Internationale Olympiske Komité.

Der arbejdes i dag særdeles målbevidst på at optræne eliteidrætsudøvere. Det gælder alle de traditionelle idrætsgrene undtagen boksning. Derudover har den gamle kinesiske kampidræt wushu en fremtrædende placering i det kinesiske idrætsbillede.

Fritidssportsskoler

Grundpillen i dette arbejde er fritidssportsskolerne (ca. 1500 over hele Kina). Udvælgelsen af elever til disse skoler finder sted gennem et nøje samarbejde mellem de lokale skolers lærere og fritidssportsskolens lærere. Optagelsen finder for discipliner som redskabsgymnastik, bordtennis og wushu sted i 7-års alderen, for de andre discipliners vedkommende noget senere. I alle tilfælde sker optagelsen efter samråd med forældrene.

Træningen på fritidssportsskolerne er både hård og koncentreret. Normalt trænes der to timer dagligt efter skoletid, men i skolernes sommerferie udvides træningen. På Shishahai fritidssportsskolen i Peking trænes der således halvdags, mandag, onsdag og fredag. Heldags tirsdag, torsdag og lørdag. Trænerne (150 trænere til 700 elever)

var her som på andre fritidssportsskoler heltidsansatte og var uddannet enten på et af Kinas 9 institutter for Fysisk Kultur, eller havde en fortid som eliteidrætsudøver, suppleret med forskellige kurser. Den idræt, vi blev præsenteret for på disse skoler, var af meget høj standard, især indenfor redskabsgymnastik, bordtennis og wushu. Kommende verdensmestre? Ja, hvem ved?

Mesterskaber og Nationale Lege

I 17-års alderen må eleverne forlade fritidssportsskolen, samtidig med at deres almindelige skolegang ophører. De dygtigste har mulighed for at blive optaget på et af institutterne for fysisk kultur, men de fleste fortsætter deres idrættudøvelse i de enheder, de kommer til at tilhøre: fabrikker/kontorer, uddannelsessted, hæren, folkekommune. Som nævnt har mange af disse grundlæggende enheder oprettet hold, som deltager i lokale konkurrencer, dels venskabskampe, dels turneringer, hvorigennem man kårer distriktmestre i de enkelte idrætsgrene. På provinsniveau kåres der også mestre, men de hold, der deltager i disse mesterskaber, er udvalgte distriktshold. Endelig afholdes der hvert år kinesiske mesterskaber i næsten alle idrætsgrene. De deltagende hold er hold fra Kinas 30 provinser, som er udtaget på baggrund af provinsmesterskaberne, samt vinderne af hærens interne turnering. Mesterskaberne afvikles over en kortere periode, hvor alle hold samles på et enkelt sted. I holdidrætsgrenene er holdene inddelt i en A-, B- og C-gruppe. Vinderen af A-gruppen bliver kinesisk mester og der foregår op- og nedrykning mellem grupperne.

Hvert fjerde år (uregelmæssigt) afvikles Nationale Kinesiske Lege, hvor der konkurreres i samtlige idrætsgrene. Deltagerne repræsenterer de enkelte provinser. De sidst Lege afvikles i september i år, og vi var derfor under vores ophold i stand til at følge forberedelserne og få et indtryk af eliteidrættens vilkår.

Eliteidrætsudøveren – forberedelser og sociale stilling

Op til både mesterskabet og Nationale Kinesiske Lege samles provinsernes udvalgte idrætsudøvere i 2-3 måneder. I flere provinser har man egentlige træningscentre, som

står til rådighed for forberedelserne.

Hovedparten af deltagerne er studenter, ca. 1/3 arbejdere, enkelte fra landet og enkelte funktionærer. Under træningslejren modtager de normal løn eller studiestøtte, men desuden kosttilskud og idrætsudstyr. Til træningscentre var der flere steder knyttet lærere, som skulle hjælpe studenterne, så de ikke kom bagud med studierne under træningsopholdet. Efter konkurrencerne vender idrætsfolkene tilbage til deres enheder. Officielt er der altså kun få økonomiske fordele forbundet med at dyrke eliteidræt, men på andre områder indtager eliteidrætsudøveren en fortrinnsstilling. Ved optagelsesprøverne til de højere læreanstalter får de således ofte flere points end de egentlig er berettiget til, fordi universiteterne ønsker dem på deres hold. Også indenfor hæren har idrætsfolk specielle vilkår. Endelig er det forbundet med stor social prestige – en prestige som ifølge vores tolk ellers kun opnås af jethpiloter.

Venskab først – så konkurrence

De fleste forbinder kinesisk idræt med princippet: Først venskab – så konkurrence«, og har i dette slogan ment at finde belæg for at konkurrenceelementet indtager en tilbagetrukket position i kinesisk idræt, og at kineserne ser noget suspækt i dette begreb. Om det har været tilfældet tidligere, ved jeg ikke, men man kan i hvert fald i dag konstatere, at der konkurreres på livet løs i kinesisk idræt. Eksempelvis overværede vi en lokal »venskabskamp« i basketball mellem et hold jernhancarbejdere og et militærhold. Kampen var meget hårdt spillet og på et tidspunkt udartede den til regulært slagsmål mellem den ene dommer og en spiller, og mellem spillerne indbyrdes. Dagen efter fortalte det ene holds træner, at kampen ikke havde været specielt hårdt spillet.

Under samme møde fik vi også fortolkningen af sloganet. Den lød: »meningen med princippet er, at venskab er vigtigere end konkurrence, og gennem udførelsen af dette princip har vi set, at venskabet mellem folkene er blevet styrket. At tabe og vinde er flygtige begreber, mens venskabet er blivende. Det betyder ikke, at man ikke skal gøre sit bedste for at vinde og opnå flere sejre. Derfor prøver vi også på at vinde flest mulige sejre. At vinde flere og flere sejre vil styrke venskabet«.

Denne udlægning giver udtryk for at det at sejre har fået større betydning end det tidligere har været tilfældet.

Det er mit indtryk, at kineserne har et ukompliceret forhold til konkurrencebegrebet i idrætten, hvor det herhjemme er blevet belastet, fordi det udenfor idrætten er knyttet sammen med en bestemt politisk og økonomisk teori.

Internationalt samarbejde

Den åbning af det kinesiske samfund som startede i begyndelsen af 70'erne er som nævnt også slået igennem på idrætsområdet. Flere og flere idrætsudøvere besøger Kina, og tilsvarende drager flere og flere kinesiske idrætsfolk udenlands. Besøg af udenlandske toptrænere er blevet et naturligt led i bestæbelserne på at forbedre standarden.

Disse aktiviteter må naturligvis ses som et led i forsøget på at påvirke den internationale opinion i Taiwan-spørgsmålet, så Kina kan deltage i internationale konkurrencer i fuldt omfang. Kineserne udfolder i øjeblikket selv store bestræbelser. Man har således tilbudt at Taiwan kan være medlem af IOC under navnet Den Kinesiske Taiwanesiske Olympiske Komité. Desuden er der blevet sendt et brev til Taiwan i marts i år, hvor Peking foreslår, at der sker en udveksling af erfaringer mellem øen og fastlandet. Der blev ikke svaret på brevet.

I øjeblikket er det nok et spørgsmål om tid før problemet løses. Jeg tror, at vi i løbet af få år vil komme til at opleve kinesiske idrætsfolk på sejrsskamlene både ved OL og VM. Indenfor en række discipliner har de allerede verdensklasse, og i andre vil de snart få det. Andet resultat kan man næsten ikke vente, når idrætten prioriteres højt i et land med 900 mill. indbyggere.

Uofficielle samtaler i Kina

Ove Korsgaard.

I august måned var vi en gruppe lærere og forstandere fra fem gymnastik- og idrætshøjskoler, som var på studietur i Kina. Vort formål var at studere den fysiske kultur i landet. Det fik vi meget ud af, hvad vi også havde ventet. Hvad vi derimod ikke havde ventet var, at vi fik meget ud af at snakke med »uofficielle« personer i Kina.

Som turist i Kina har man indtil nu næsten alene været henvist til at få oplysninger af officielle personer, som er forudbestemt til at videregive det officielle Kina. Uofficielle kontakter var næsten umulige, dels på grund af sprogbarrierer, og dels fordi det var forbudt kinesere at kontakte udlændinge.

Men disse to ting har ændret sig radikalt i de sidste par år. For to år siden blev det tilladt kineserne at kontakte udlændinge, (den stramning som fulgte efter en tale af Deng Xiao-ping i marts 1979 mærkede vi kun til i Peking), og uhyre mange kinesere er gået i gang med at lære fremmedsprog, især engelsk.

Det kom som sagt som en overraskelse for os, at vi fik disse uofficielle kontakter. Da de første fra gruppen fortalte, at de havde haft uofficielle samtaler med kinesere, bredte det sig som en løbeild. Og det var ikke uden misundelse, at vi næste dag så dem drage afsted for at fortsætte samtalerne. Alle var meget spændte på at høre, hvad de havde snakket om.

Men det viste sig hurtigt, at det ikke var en enlig svale. Tværtimod. Enkelte steder stod de ligefrem og kaprede os. Efterspørgslen efter udlændinge var større end udbuddet. Samtalerne udviklede sig til en form for bytte handel: de fik trænet og udviklet deres sprogkundskaber og vi fik oplysninger, som byggede på deres personlige erfaringer.

Når vi lægger oplysningerne fra de mange samtaler sammen, tegner der sig et meget ensartet billede: en voldsom kritik af kulturrevolutionen, og en varm tilslutning til de fire moderniseringer.

Det var ikke et typisk udsnit af befolkningen, vi fik kontakt med. Næsten alle havde tilknytning til uddannelsessystemet og de intellektuelle. De tilhører således den gruppe, som har oplevet de største ændringer siden kulturrevolutionen. Under kulturrevolutionen var den højere uddannelse nedprioriteret og ofte sat helt ud af spillet, hvorimod der med de fire moderniseringer er sket en opprioritering – både økonomisk og socialt.

Jeg vil bringe nogle uddrag af tre samtaler og lade dem tale for sig selv. Den ene med en arbejder fra Xian, den anden en student fra Louyang, den tredje med en lærer fra Shanghai.

En arbejder fra Xian, 22 år

Søndag aften d. 12. august foran »Friendship Store« i Xian. Han kom gående og spurgte, om jeg kunne engelsk. Der var straks opløb omkring, så han foreslog, at vi gik en tur. Vi gik hen ad gaden og fik efterhånden »rystet« tilskuerne af os, men hver gang vi standstede op, kom der nye til, så vi gik næsten hele tiden.

Han fortalte, at han ofte stod uden for »Friendship Store« for at træffe udlændinge. Han gjorde det for at træne sit engelsk. For at Kina kunne gennemføre de fire moderniseringer, måtte de lære af Vesten. Specielt måtte de lære at udnytte vestlig teknologi. Og sprogkundskaber er en forudsætning for at kunne udnytte denne teknologi.

– Om der var nogen direkte forbindelse mellem landets interesser og så hans interesse for at lære engelsk?

Ja, han havde søgt optagelse på universitetet i Xian og skulle til optagelsesprøve i engelsk d. 16. august.

– Om der var mange, som søgte om optagelse?

Ja, så mange, at kun en lille procentdel kunne regne med at blive optaget. Han var nu ekspedient i en forretning, som lå et godt stykke, hvorfra han boede. Han cyklede til arbejde hver dag, og arbejdede 8 timer om dagen, 6

dage om ugen. Sommetider arbejdede han fra om morgenen til hen på eftermiddagen, til andre tider fra om eftermiddagen til hen på aftenen.

– Om han havde lært engelsk i skolen?

Nej, ikke ret meget. Han gik i skole under kulturrevolutionen, så de havde ikke haft regelmæssig undervisning. Han havde lært sig engelsk via radioens sprogundervisning fra 6 til 7 om morgenen. Da han gik ud af mellemskolen blev hans klassekammerater sendt på landet for at arbejde, men han var heldigvis syg – netop på det tidspunkt, så han var blevet i byen. De fleste af hans klassekammerater var vendt tilbage igen.

Hans far var partimedlem. Det var han blevet i 1938 under den antijapanske krig. Han arbejdede i burokratiet og var 57 år. Hans mor var hjemmegående, en søster på 27 studerede radio og TV på universitetet, og en bror på 26 arbejdede på fabrik.

– Om han sympatiserede med kulturrevolutionen?

Nej, det gjorde han ikke, og det var der ikke i det hele taget ingen unge mennesker, der gjorde i Kina i dag. De vendte sig også mod Formand Mao, fordi han havde stået bag kulturrevolutionen.

– Hvordan ville han beskrive livet under kulturrevolutionen?

Under kulturrevolutionen var det rødgardisterne, som prægede bybilledet. Det var dem, som dominerede. Mange steder gik produktionen og undervisningen i stå. Arbejderne strejkede og satte sig op imod lederne, og eleverne slog lærerne, som ofte holdt helt op med at undervise af frygt for eleverne.

– Om også ældre mennesker så sådan på kulturrevolutionen, f.eks. hans far?

Ja, hans far sympatiserede heller ikke med kulturrevolutionen og Formand Mao. Han var især fortørnet over, at Mao havde sat de unge op mod de ældre, og fordi han havde ladet rødgardisterne dominere på partiets bekostning.

Nej, de gode leder var Chou Enlai og Deng Xiaoping. Det var dem, som havde påbegyndt de fire moderniseringer. Og siden Formand Hua var trådt til i 1976 havde Kina haft en god ledelse.

Han spurgte om jeg havde været i Taiwan.

– Om han gerne ville til Taiwan, siden han spurgte?

Ingen kineser har lov til at rejse udenlands, så det er umuligt, sagde han.

En student fra Luoyang, 22 år

Da vi gik ud af hotellet mandag aften d. 13. august for at gå en tur i Louyang, blev vi straks passet op af en ung mand, som spurgte om vi ikke kom fra Danmark.

– Jo, hvordan han viste det?

Det havde han fået at vide af den lokale turistguide, som gav ham løbende informationer om de udenlandske turister. Han kontaktede så mange engelsktalende udlændinge som muligt. Først og fremmest for at forbedre sine sprogkundskaber. Det var der også mange af hans venner, som gjorde – eller gerne ville gøre – men ikke alle havde samme frimodighed som han, hvilket gjorde, at de var lidt misundelige.

Han ville gerne vise os byen og svare på alt, hvad vi spurgte om. Det blev til en længere tur. Vi aftalte at mødes næste morgen kl. 6 i parken over for hotellet, og det blev yderligere til en samtale i parken d. 14. august om eftermiddagen.

Han fortalte, at indtil for to år siden måtte kineserne ikke kontakte udlændinge. Han havde gjort det alligevel, hvilket havde ført til, at han var blevet noteret af det hemmelige politi. Da det blev tilladt for to år siden, var det ikke alle instanser, som tolkede tilladelsen på samme måde. Det hemmelige politi så således stadig med misbilligelse på, at kineserne kontaktede udlændinge. (Hverken d. 13 eller d. 14 august gik han så tæt på hotellet, at han kunne blive set derfra.)

Han studerede på The Foreign Language Department i Kaifeng Teacher's College. For øjeblikket var han på ferie hos forældrene i Luoyang, hvor han er født og vokset op.

Han forældre arbejdede begge to på den store traktorfabrik i byen. Han havde en lillesøster, som gik ud af mellemskolen sidste år, og siden havde hun været arbejdsløs. Hun boede hjemme, lavede mad og passede huset.

– Om der var andre fra hendes klasse som gik arbejdsløse?

Ja, af hendes klasse var der omkring 25 procent, som ikke fik arbejde straks de sluttede mellemskolen, men i løbet af ét til tre år ville de få det.

Han gik selv ud af mellemskolen for fire år siden. Derefter blev han sendt på landet, hvor han arbejdede i tre år. Han hjalp ved al slags arbejde: såede, høstede, passede dyr osv. I fritiden studerede han engelsk efter radioen. Sidste år kom han tilbage fra landet og gik til optagelsesprøve på The Teacher's College i Kaifeng – og blev optaget. Han havde gået der i et år af de ialt tre, som han skulle studere, inden han var færdiguddannet som engelsklærer.

Han så frem til at blive lærer. I dag var det et anset arbejde og godt betalt. Som lærer ville han få højere løn end de af hans klassekammerater fra mellemskolen, som arbejdede på fabrik. Men det var først de sidste par år, at lærernes status og løn var blevet forbedret.

– Hvordan det havde været at være lærer under kulturrevolutionen?

Det havde ikke været et anset arbejde. Lærerne havde ingen myndighed og havde haft svært ved at gennemføre undervisningen. En del af lærerne i hans skole var blevet sendt på landet, så de var 55 elever i klassen.

– Hvorledes kulturrevolutionen havde sat sit præg på undervisningen?

De havde brugt megen tid til politiske studier. Det foregik på den måde, at de læste i Maos den lille røde og i kor gentog og gentog de enkelte sætninger, indtil de kunne dem udenad. Timerne til den politiske undervisning blev taget fra de naturvidenskabelige fag, som var skåret ned til det halve.

– Om han havde været rødgardist?

Ja, selvfølgelig. Det havde alle været. Men da han kun var ni år i 1966 rejste han ikke rundt i landet, som de ældre rødgardister gjorde. De kunne gratis rejse overalt. De yngre rødgardister tog sig af nogenlunde de samme opgaver, som pionerne tager sig af i dag. Det drejer sig især om velfærdsopgaver.

– Om de dyrkede mere eller mindre sport i skolen under kulturrevolutionen?

De dyrkede mere sport. Men det var ikke fordi de havde flere timer i skoleskemaet med sport, men fordi eleverne ofte spillede bold, når undervisningen af en eller anden

grund var standset. Og det var den tit. Eleverne standsede også selv undervisningen, når de havde lyst til noget andet. Og mange havde lyst til at spille bold. Der var ingen dicitlin i skolen under kulturrevolutionen.

– Hvad årsagen var til kulturrevolutionen?

Det var Maos sygdom. På grund af den havde firebanden fået mulighed for at dominere under kulturrevolutionen. Men takket være Chou Enlai og Deng Xiao-ping havde de påbegyndt de fire moderniseringer – og var på rette spor.

– Hvordan det kunne gå til, at så mange kinesere havde deltaget så entusiastisk i kulturrevolutionen, når alle nu synes at tage afstand fra den?

Det var på grund af Maos position. Firebanden havde under Maos sygdom udnyttet Maos position i folket til at styrke deres linje. Men efter Maos død havde den anden linje domineret. Der var altid to linjer. Det var der også under kulturrevolutionen.

– Hvordan han så de to linjer aftegne sig i forbindelse med de fire moderniseringer?

Man kunne endnu ikke se de to linjer aftegne sig i forbindelse med de fire moderniseringer.

– Om slet ikke der var noget godt at sige om kulturrevolutionen?

Jo, den havde højnet den politiske bevidsthed i det kinesiske folk. Men kulturrevolutionen var noget, man helst ikke snakkede om i dag.

– Om ikke han diskuterede den slags ting med sin far?

Nej, han havde aldrig diskuteret kulturrevolution med sin far. Faderen interesserede sig ikke for politik. Hans lidenskab var lystfiskeri. Om søndagen cyklede han halvtreds kilometer ud til en flod for at fiske.

– Om ikke faderen stræbte efter noget?

Nej, det gjorde han ikke. Han var på det syvende løntrin og kunne ikke komme højere. Desuden var han gammel og skulle snart på pension.

Men heller ikke de unge mennesker interesserede sig i dag for politik. De gik op i deres studier og ville lære noget. Derfor ville de også helst undervises af de ældre lærere. De vidste mest. De yngre var ikke dygtige nok, og derfor kedede de sig ofte i deres timer. De havde to timer om ugen med politiske studier, men som regel var det trættende.

de. Det var noget de skulle følge, men ikke noget de engagerede sig i.

En lærer fra Shanghai, 32 år

Søndag d. 19. august i Shanghai. Han kom trækkende med en cykel og spurgte, om han kunne hjælpe os. Vi prøvede at købe nogle biografbilletter, men der var udsolgt. Der var straks et stort opløb, så han foreslog, at vi gik en tur. På et tidspunkt inviterede han på restaurant, hvor vi snakkede i længere tid. Pludselig hviskede han, at vi skulle gå. Udenfor fortalte han, at de to, der havde slået sig ned ved det samme bord, var fra det hemmelige politi. Han foreslog, at vi skulle besøge en af hans venner, men det viste sig, at porten var låst, da vi kom derhen. Vi fortsatte med at gå og aftalte at mødes næste dag d. 20. august, hvor vi genoptog samtalen gående i gaderne.

Han boede hos sine forældre i Shanghai og underviste i engelsk på en skole, hvor der bliver uddannet topembedsmænd. Skolen er den eneste af sin art i Kina. Gennem sin lærerstilling har han god kontakt med ledende intellektuelle og førende partikadrer. Flere af hans kolleger regnes blandt de intellektuelle, og mange af studenterne på skolen kommer fra forældre, som har stor indflydelse.

I 1968 blev han kritiseret af rødgardisterne for at gå reaktionens æringe. Han havde været den dygtigste elev i klassen og det var almindeligt, at netop de dygtigste blev kritiseret – og sendt på landet. Han var på landet frem til 1976 og var blevet rehabiliteret i 1978 og ansat som lærer. Han havde fået den løn udbetalt, som han ville have tjent de år, han var sendt på landet.

Han betegnede kulturrevolutionen som en tragedie. Folk hadede den.

– Hvordan det kunne gå til, at folk med så stor entusiasme havde taget del i kulturrevolutionen?

Det var Maos skyld. Han havde forført folket. Det var hans magt over dem, som havde fået dem til at kaste sig ud i kulturrevolutionen.

– Om ikke kun det var blandt intellektuelle, at dette syn var fremherskende?

Nej, også blandt bønder og arbejdere havde man den samme opfattelse, som han gav udtryk for.

– Om meget var blevet anderledes siden kulturrevolutionen?

Ja, forholdene var blevet friere, men ikke frie nok. De friere forhold gav sig især udtryk i, at nu hørte folk åbenlyst det amerikanske radioprogram »Voice of America«. Tidligere var der kun få der turde, og det foregik altid i det skjulte. Ligeledes havde friere forhold ført til, at kinesere nu kunne kontakte udlændinge.

– Hvordan de havde fået at vide, at de nu måtte kontakte udlændinge? Stod det at læse i avisen?

Nej, selvfølgelig ikke. Der havde jo heller aldrig stået i avisen, at man ikke måtte kontakte udlændinge. Den slags bliver meddelt gennem dokumenter, som bliver sendt ned gennem hierarkiet. Og de folk, der er nærmest magtcentre på de forskellige niveauer, bliver først orienteret. Derefter sker der en ud- og nedsivning af direktiverne, men det er almindeligt, at mange mennesker aldrig direkte bliver gjort bekendt med direktiverne; de bygger deres adfærd på fornemmelser af, hvad der nu er tilladt og ikke tilladt. Han var velorienteret om de direktiver, som gik ned gennem systemet. Han havde sine informationer gennem kontakten med intellektuelle og partikadrer.

Han spurgte til menneskerettighedsbevægelserne i andre lande (Jeg fortalte om Præsident Carter og Carta 77).

– Om han kendt til den demokratiske bevægelse i Kina?

Ja, den kendte han godt, og han sympatiserede med den. Men han havde ikke taget direkte del i den. Det kunne han ikke med den stilling, som han havde. Havde han gjort det, ville han have mistet den. Han kendte mange intellektuelle, som var i samme situation: de sympatiserede med den demokratiske bevægelse – uden at støtte den aktivt. Bevægelsen var blevet stoppet for et års tid siden, da Mao blev kritiseret åbenlyst.

Han spurgte om mulighederne for at komme til Vesteuropa eller USA. Han havde hørt fra andre, at det bedste for han ville være at kontakte den amerikanske ambassade i Peking. Men det var meget vanskeligt. Han kunne hverken rejse eller skrive dertil. Ved at skrive ville han kompromittere sig selv. Al post bliver åbnet. Om ikke jeg kunne give ham et godt råd?

– Ønskede han at bosætte sig i udlandet, eller ville han tilbage igen?

Begge dele var en mulighed. Men han ville ikke rejse illegalt ud af landet. Han vidste godt, at der var kinesere,

som rejste illegalt ud af landet. Det vidste han gennem sine forbindelser til de intellektuelle og partikadrerne. Men han vidste ikke, på hvilken måde, de kom ud af landet. Han ville have det sådan, at han kunne rejse tilbage til Kina.

Han spurgte, om det var påtrængende af ham at spørge, om ikke der var mulighed for at komme til Danmark, om ikke vi har behov for lærere i kinesisk. Det, han helst ville have, var en invitation fra en institution, som havde brug for en lærer i kinesisk. Men kunne det ikke lade sig gøre,

håbede han at få en af en privatperson. Han kunne og ville selv betale rejsen.

Han ville arbejde for øget kontakt med udlandet. Kina var et lukket samfund, han ville være med til at åbne det.

- Om han ønskede et andet politisk system i Kina?

Jeg burde være intelligent nok til at forstå, at det ikke var det, sagen drejede sig om.

- Hvad kineserne ønsker af den nærmeste fremtid.?

At Deng Xiao-ping må bevare et godt helbred og leve længe.

Børn i Kina

Lena Baj.

Jeg vil her fortælle om et besøg i en børnehave i Luoyang i Kina. Børnehaven var tilknyttet en stor kuglelejerfabrik. Det var et meget spændende besøg, og jeg fandt det specielt interessant, fordi jeg selv arbejder som pædagog i en børnehave.

Børnehaven var normeret til 1500 børn og 138 medarbejdere, pædagoger samt praktisk personale. Børnene var delt i 2 grupper, yngste 2-4 år, ældste 4-6 år. Hver af disse grupper var delt i mindre grupper med 20-25 i hver. Disse små grupper havde hver deres stue. På stuerne fandtes intet legetøj, det eneste der var, var børnenes krus og deres vaskeklude, som hang på små knager på væggen. Så højt at kun pædagogen kunne nå dem. Endvidere var der i næsten alle grupperummene et orgel (pedal-falsk og hvæsende).

Legepladsen var opdelt i forskellige afdelinger til stafet og konkurrencelege. Der var enkelte karuseller, vipper, gynger og sandkasser.

Da vi blev vist rundt i børnehaven, så vi en del af grupperummene, og hvor vi end trådte ind, klappede børnene og sagde i kor: »velkommen danske venner!«. Derefter viste de os et mini-program. De sang og dansede for os, og det var såvel de yngste som de ældste. På én af stuerne sang en dreng på 2½ år abc visen på engelsk for os.

På legepladsen foregik der også en masse aktiviteter. Det var organiserede lege eller rettere konkurrencer, tovtrækning, trehjulet cykelvæddeløb, bamsebæring og trillebørvæddeløb. Disse konkurrencer var organiseret således, at drenge kæmpede mod drenge og piger mod piger. Det bemærkelsesværdige ved disse konkurrencer var, at det ikke var reel kamp, da den der førte ofte stod stille og ventede på den, der var bagerst. Vi vik senere oplyst, at de ældste af børnene deltog i konkurrencer med andre børnehaver i provinsen i ovenstående discipliner. De yngste af børnene i børnehaven legede med karuseller eller vipper, de deltog ikke i de organiserede lege.

Inden vi skulle tale med lederen af børnehaven, blev vi inviteret ind for at se en opvisning, som et udvalg af børnene ville lave for os. Igen blev vi imponerede. Børnene sang og dansede for os. Det var fantastisk at se, hvor frie disse børn var, og ikke mindst med hvilken dygtighed de fremførte en sådan opvisning.

I samtalen med lederen af børnehaven fik vi oplysninger om, hvorledes børnehaven fungerede. Her er deres dagsprogram:

- Kl. 6,30 møder børnene
- kl. 7,15 morgengymnastik
- kl. 7,30 morgenmad, derefter frie aktiviteter
- kl. 8,30 2 lektioner
- kl. 11,00 frokost
- kl. 12,00 middagssøvn
- kl. 15,00 2 lektioner
- kl. 17,30 aftensmad, derefter bliver børnene hentet.

Det er Luoyang city, det lokale »byråd«, der laver undervisningsprogrammerne til børnehaven. Det er nemlig således, at i de 4 lektioner børnene har pr. dag, skal de oparbejde nogle bestemte færdigheder. De undervises i kinesisk, regning, musik og fysisk træning samt politisk opdragelse. Inden børnene skal begynde i skolen, skal de have visse færdigheder, de skal kunne 250 kinesiske skrifttegn, 20 tal, og regnearterne + og ÷. Undervisningen i politik tilsigter, at børnene skal elske partiet, fædrelandet, lederen og formændene, samt elske arbejdet og kollektivet.

Det er klart, at opdragelsen i Kina og Danmark er meget forskellig, og man kommer unægtelig noget i tvivl, om den opdragelse, vi praktiserer i vesten, er den ideelle. Især når man ser, hvilke resultater kineserne opnår og hvilke færdigheder, børnene har. I Danmark har vi i en årrække haft det syn på opdragelsen, at barnet skal udfolde sig frit, gøre sine erfaringer, og udfolde fantasien uden indblanding fra voksne. Hvorimod man i Kina hele tiden tilrettelægger og

organiserer børnenes tid i institutionen. Jeg må her indføje, at kulturforskellen selvfølgelig har en meget afgørende betydning. Her kunne man så slutte med at sige, at kineserne opdrager deres børn til at fungere i deres samfundssystem, og vi opdrager vore børn til at fungere i vort system. Men jeg synes det er for let at drage den konklusion. Det er da helt afgjort, at vi ikke kan overtage deres opdragelsesmetoder ubeskåret. MEN det må være muligt også at give vore børn større færdigheder inden for visse områder, som eksempel kan nævnes sang og musik. Når man ser på en opvisning som den, vi så i børnehaven, kommer tanken ind – hvorfor er disse børn så frie og levende? Til alle sange, de fremførte, var der lavet danse – trin, armbevægelser og mimik. Hvis det havde været kinesisk besøg i en dansk børnehave, havde vi måske kunnet organisere Lille Peter Edderkop, med nogle få og små bevægelser. Jeg kan heller ikke lade være at nævne den sans, disse børn har for æstetik, de har virkelig øje for det smukke og færdiggjorte. Det ses blandt andet ud af nogle tegninger, de lavede.

Det er min overbevisning, at på de omtalte områder har vi forsømt noget i opdragelsen af vore børn. Jeg mener dermed ikke, at der fuldstændig skal skiftes spor, børnene skal stadig have lov at udfolde sig frit, men samtidig mener jeg, at børn kan lære mere, end vi regner med, og det er en udfordring til os at afprøve noget af dette. Jeg er meget bange for, at vi gør børnene en bjørnetjeneste ved hele tiden at lade dem vælge af det utal af valgmuligheder og tilbud, vi giver dem. Tænk bare på den legetøjssamling, der står på alle institutionerne. Hvordan skal et barn kunne vælge og samtidig overse konsekvensen af det valg. Mon ikke vi efterhånden er nået så langt, at vi skal til at tage ovenstående op til fornyet overvejelse. Jeg tror, vi på et tidligt tidspunkt skal til at lære børnene at koncentrere sig om nogle bestemte ting, og at holde dem fast i de krav, vi stiller til dem.

Til sidst vil jeg gerne fortælle om en oplevelse i operaen. Her mødte vi igen noget for os temmelig ukendt. Halvdelen af publikum var børn, og det var børn i alle aldre, de sad roligt hos deres forældre under hele forestillingen, og den varede 3 timer. Gad vide, hvordan danske børn ville have klaret 3 timer i den kongelige opera?

Det er fantastisk, hvad kineserne kan, og hvordan de stille og roligt får tingene afviklet på en hensigtsmæssig måde. Jeg så ikke et eneste hysterisk barn på gaden eller i forretninger i de 23 dage, vi rejste rundt i Kina.

Øjenakupressur og Tai-Chi – Dele af fysisk kultur i Kina

Gunnar Nielsen

Under studieopholdet i Kina mødte vi aktiviteter indenfor den fysiske kultur, som på forhånd var fremmede for os. Øjenakupressur og Tai-chi. Øjenakupressur er en metode til at forebygge øjensygdomme. Den er udviklet i Kina siden 1949 inspireret af den traditionelle kinesiske akupunktur. Baggrunden for udviklingen af metoden var øjensygdomme og som følge deraf meget dårligt syn, i et omfang, så det nærmest var en folkesygdom.

Tai-chi er en gammel kinesisk bevægelsesform, der i stor udtrækning anvendes i Kina. Det er hovedsagelig ældre mennesker, der benytter sig af bevægelsesformen, som karakteriseres ved langsomme uafbrudte bevægelser.

Før 1949 havde mange mennesker et dårligt syn. Man vidste ikke, hvordan man skulle behandle det. Efter 1949 begyndte man at studere problemet og eksperimenterede. Til dette arbejde fandt man inspiration i den traditionelle kinesiske akupunktur. Man fandt nogle punkter, som via hjernen kan påvirke øjnene. Stimuleres disse punkter, stimuleres synet. Det har vist sig, at massage af akupunkturpunkterne i en del sygdomssammenhænge har samme virkning som akupunktur nålene. Resultatet af eksperimenterne omkring de dårlige øjne er manuel behandling af akupunkturpunkterne ved øjenregionen som forebyggende øjensundhedspleje. Den manuelle behandling af akupunkturpunkterne hedder »Akupressur«. Virkningen af den daglige behandling er: Afslappet øjenmuskulatur, øget kredsløb ved øjenregionen og dermed fjernelse af affaldsstoffer.

I millioental hænger der plakater med overskriften »Lærebilleder for indøvelse af øjensundhedspleje« rundt omkring i Kina. Og to gange om dagen afspilles der en gramofonplade i radioen, der angiver rytmen i akupressuren. På skoler og arbejdspladser, hvor arbejdet kræver intens,

ensidig brug af øjnene, er akupressur ved øjenregionen obligatorisk.

I Nanking besøgte vi en urfabrik, hvor erkendelsen af den ensidige, intense brug af øjnene var baggrund for, at øjenakupressur var obligatorisk. På fabrikken lavede arbejderne øjenakupressur morgen og aften hver dag. Med vores måde at løse problemerne med nærsynethed, langsynethed og bygningsfejl som baggrund var det naturligtvis en interessant oplevelse at se, at ikke én af de 1890 ansatte bar briller. Eksemplet her fortæller lidt om, hvad kineserne har fået ud af deres øjensundhedspleje siden 1949.

Det må derfor være interessant at få en beskrivelse af øjenakupressurprogrammet med.

»Akupressur ved øjenregionen har ikke blot en meget gunstig indflydelse på øjnene, men også på almentilstanden. Hovedpine, træthed, svækkelse af seksualfunktionen, uoplagthed og lidelser omkring næsen og dens bihuler lader sig hurtigt og varigt afhjælpe gennem denne form for akupressur«.

Forudsætninger for at den forebyggende øjensundhedspleje giver positive resultater er:

1. »Øvelserne må foretages med lukkede øjne og i overensstemmelse med gramfonpladens tempo.
2. fingerneglene skal være kortklippede og hænderne rene. Det er vigtigt at undgå at få bakterier i øjnene.
3. Akupressurstedet må være det rigtige; hændernes bevægelser må være lette og uden hastværk; hvis der opstår smerter i det pågældende akupressur-punkt, må man holde inde. Anvend ikke overdreven kraft og undgå at trykke på øjenåbnerne.
4. I almindelighed kan man foretage denne øvelse to gange om dagen, formiddag og eftermiddag. Man må foretage øvelserne vedholdende og regelmæssigt.
5. Samtidig med at man foretager sundhedsplejen af øjnene, skal man også sørge for øjenhygiejnen«.

Akupressur har både en forebyggende og helbredende virkning. Det gælder for akupressur i almindelighed og derfor også for øjenakupressur. Programmet er følgende:

Første øvelse: »Massage af tian-ying-punktet, se tegning. Luk øjnene i 30 sek., sæt dig bekvemt tilrette, tryk med fingerspidsernes flade på venstre og højre tommelfinger på de ophøjede steder på øjenhulerne under venstre og højre øjenbryn. Læg de andre fingre enkeltvis krummet ind over panden. De støtter akupressuren. Området for det lette tryk og massagen må ikke være for stort. Lav små cirkelbevægelser med tommelfingrene, først otte gange den ene vej så otte gange den anden vej. Tæl til otte gange otte». »De funktionsforstyrrelser og lidelser, som akupressur på tian-ying-punktet har gunstig virkning på, er: »Øjensmerte efter overarbejde og træthed; ophør af synskraften ved fejlsyn; smerte ved kronisk pandehulebetændelse, snue og migræne«.

Anden øvelse: »Fast tryk og let tryk på jing-ming-punktet. Pres med tommel- eller pegefinger på venstre eller højre hånd på næseroden; tryk først let nedad, pres derefter fast opad; takten forekommer ved at trykke én gang let, og presse én gang fast. Tæl til otte gange otte«. Akupressur på jing-ming-punktet har gunstig virkning ved følgende funktionsforstyrrelser og lidelser: »Lokalt besvær ved brug af briller, begyndende infektionssygdomme i næse- og svælgregionen, forstoppelse i næsen«.

Tredje øvelse: »Massage af si-bai-punktet. Før først pege- og langefingeren på højre og venstre hånd sammen og læg dem tæt under næsefløjene; tommelfingeren lægges under underkæben, så de støtter. Før så langefingeren nedad og tryk let og massér kraftigt på den midterste del af kinden med pegefingeren. Tæl til otte gange otte«. Akupressur på si-bai-punktet har gunstig virkning på følgende funktionsforstyrrelser og lidelser: »Tandsmerte, betændelse i næsebihulerne, afspænding efter psykisk og fysisk belastning, muskelkramper«.

Fjerde øvelse: »Tryk på tai-yang-punktet og kredsformet massage om øjenhulerne. Knyt de fire fingre på hånden sammen, tryk med fingerspidsen af højre og venstre tommelfinger på tai-yang-punktet på tindingen. Massér med indersiden af andet led på højre og venstre tommelfinger i kreds rundt om øjenhulerne; begynd her på den

Tian-ying.

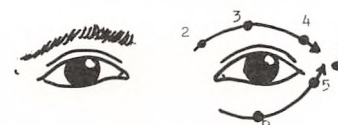
Jing-ming.

Si-bai.

Tai-yang.

øverste indre øjenrand og fortsæt ud til tindingen. Massér derefter den underste rand indefra og ud. Tæl til otte gange otte«. Akupressur på tai-yang-punktet har gunstig virkning ved følgende funktionsforstyrrelser og lidelser: »Hovedpine, i særdeleshed pandehovedpine og migræne, søvnforstyrrelser som følge af overbelastning, øjensmerte ved nærsynethed, forhøjet blodtryk, der er nervøst betinget, flimren for øjnene, øjensitren«.

Efter øvelsernes afslutning skal man hvile i to minutter. Man kan ellers risikere svimmelhed.

Tai-chi

I Kina er der hver morgen et stort opbud af idrætsaktiviteter. Nogle løber, andre står med ét ben oppe på et stakit, en mur eller et rækværk og laver strækøvelser. På boldbanen er der også aktiviteter. Ind imellem kan man se folk hænge i grenene på træerne for at strække sig. I parker, på gader og åbne pladser kan man se små eller store grupper stå i dyb koncentration og lave Tai-chi. De udfører øvelser, der er sat sammen i en sammenhængende sekvens. De lange sekvenser af langsomme uafbrudte bevægelser ser meget lette og yndefulde ud. Bevægelserne bliver indimellem brudt af en hurtig bevægelse. F. eks. at samle det ene ben til det, man står med vægten på, efterfulgt af en hurtig hovedbevægelse. I hovedbevægelsen ser det ud til at være øjnenes målrettedhed, der styrer bevægelsen. Udførelsen af øvelserne er præcis til mindste detalje. I én af sekvenserne føres f. eks. højre hånds pege- og langefinger til venstre arms håndled. Det betyder også meget, at øjnene nøjagtigt følger håndens førende bevægelse.

Der er tre hovedelementer i Tai-chi: 1. Bevægelsen, den ydre øvelse. 2. Koncentrationen, den indre øvelse. 3. Øjenøvelsen.

Den ydre øvelse har til formål at blødgøre og styrke musklerne. Desuden har den en holdningskorrigerende virkning på musklerne, så blodet kan cirkulere uhindret.

Den indre øvelse har til formål at optræne en intens opmærksomhed om det, man laver. Ganske vist ikke opmærksomhed, som vi kender det. Det er – for kineserne – det modsatte af at stå med en rynket pande og se ud, som om der foregår noget inde bag hjerneskallen. Det er en liden stå til i erkendelse af, at mennesket er en integreret aktiv del af naturen. D.v.s. at årstidens rytme og døgnets ryt-

me har indflydelse på menneskets sundhed. Koncentration er nærmere en vækkelse af barnets naive indlevelsesevne – i positiv forstand – hvor virkningen, når den er mest intens, er at glemme sig selv, tid og omgivelser.

Som et Tao-citat udtrykker det: »Ikke din vilje, men naturens«.

I udførelsen af Tai-chi virker øjnene defokuserende. »D.v.s. øjnene holdes vandrette og blikket helt afslappet, hvilket betyder, at vi ikke ser på væggen tre meter væk, men vi trækker heller ikke synet ind, så vi står og gør os nærsynede. Når øjnene er afslappede, er de rettet ind på at se omkring en armslængdes afstand, uden at blikket hviler på et bestemt punkt«.

Formålet med øjenøvelserne er at undgå, at synsindtryk forstyrrer koncentrationen. Udtrykket i øjnene svarer til det, vi forstår ved »at falde i staver«.

En morgen i Peking

Allerede én af de første dage, vi var i Kina, fik vi lejlighed til at se Tai-chi. Nogle fra gruppen deltog i øvelsen. Det foregik udenfor Friendshiphotellet i Peking, hvor vi boede. 12 mennesker dyrkede Tai-chi fra 6 til 7 hver morgen, dog fortsatte de fleste længere den 5. august, som var en søndag. Fra 6 til 6,30 dyrkede de Tai-chi uden brug af hjælpemidler. Fra 6,30 til 7 dyrkede de Tai-chi med brug af sværd. To af gruppens deltagere (Jørn Richter og Ove Korsgaard) har beskrevet deres oplevelser således:

»Kl. 6 er de fleste deltagere ankommet til pladsen foran hotellet. De kommer ovre fra boligkareerne på modsatte side af vejen. Der er en ligelig fordeling af mænd og kvinder; de fleste er mellem 40 og 50 år, men der er en enkelt under 40 og flere over 50, op til 70 år!

Inden de begynder den fælles træning, går de omkring og småsnakker eller varmer op med lette bevægelser. Den 6. august har én af kvinderne et nyt sværd med, som de andre samles omkring og ser beundrende på. De har alle et sværd med, dvs. lige fra et letmetalsværd og træsværd til stokke, der er spidset til i den ene ende. Sværdene stiller de op ad rækværket ind til hotellet.

Kl. 6 stiller de op i to rækker med front ud mod vejen og påbegynder en øvelsesrække uden sværd. Der er ingen leder; alle kan øvelsesrækken i hovedtrækkene. Men der er stor forskel på de enkelte deltagere. Nogle få stykker kan

øvelserne, så det tager sig yndefuldt og elegant ud, mens andre må skæve ud af øjenkrogene til sidemanden for at kunne følge forløbet.

Efter et kvarters forløb standser de op og gør pause. De småsnakker igen eller går omkring og laver forskellige former for bevægelse, f. eks. er der flere, som svinger et ben eller en arm frem og klasker hånden ind på siden af foden.

De begynder en ny øvelsesrække efter pausen, som varer en 2-3 minutter. Øvelsesrækken ligner den foregående. Tre af de ældre damer var ikke med i denne øvelse den 5. august. De stod ovre ved rækværket og kiggede på og småsnakkede. Der dukker også et par stykker op, som går ind i rækkerne og med i øvelserne.

Kl. 6,30 slutter denne øvelsesrække, og der er en ny pause på en 2-3 minutter, hvor samme mønster gentager sig, dog med den forskel, at nu henter deltagerne deres sværd, som nogle af dem begynder at træne med.

Kl. 6,30 stiller de op på tre rækker med sværd. Det viser sig nu, at der er to, som lærer de andre, hvordan øvelsesrækken er; en kvinde og en mand. De øver mindre sekvenser af et længere forløb. Som regel standser de op efter en to-tre minutters forløb, og én af lederne, eller én af de an-

dre viser enten svære detaljer i den sekvens, som de har været igennem, eller de viser en ny sekvens, som de så fællees øver efter forevisningen. Den mandlige leder angiver den 5. august en takt ved at råbe hi-håå, hi-håå. De fleste slutter kl. 7, men især søndag den 5. august bliver de fleste tilbage og fortsætter med at øve små sekvenser af øvelsesrækken med sværd. Helt frem til kl. 7,45 er der stadigvæk nogen på pladsen.

Der er en tydelig forskel mellem den første halve time – uden sværd – og den sidste halve time – med sværd: Den første halve time er der ingen, der siger noget, undtagen i pausen, hvorimod der i den sidste halve time ikke er samme ro og samling. Enkelte går inden kl. 7, og flere står og småsnakker, mens de andre er i gang med at øve detaljer eller sekvenser.

Samtale med Kuo Fu, 57 år

Han har deltaget i en måned – hver morgen. Han kendte ham, som for to måneder siden begyndte at lære fra sig på denne plads. Det er manden, som har letmetalsværdet. Han er arbejder, og han lærte denne form for whushu for 3 år siden. Kuo Fu fortalte, at deltagerne kom fra boligblokkene.

Samtale med lærerinde, ca. 40 år

Hun har deltaget i omtrent to måneder – hver morgen (dog kom hun først kl. 6,45 den 6. august). Hun begyndte, da hun så, at der var andre, som var begyndt at øve whushu på denne plads. Hun kendte ikke de andre deltagere personligt, ud over det kendskab, som hun havde fået til dem i løbet af de to måneder. Hun deltog for at fremme sin egen sundhedstilstand. Hun fortalte, at de sidste deltagere var begyndt for ca. 10 dage siden.

N.B. De var meget venlige og imødekommende over for os, som kom og kiggede på. De opfordrede os til at deltage og gav os sværd til øvelsesrækken med sværd. Men selv om de hjalp os og var meget opmærksomme over for os, så fortsatte de alligevel deres program – uden at lade sig anfægte af vores deltagelse. Dejligt«.

Ved idrætsforskningsinstituttet i Shanghai har man påvist

følgende ved sammenligning af personer før og efter træning og ved sammenligning af udøvere og ikke-udøvere af Tai-chi. Udøverne fik nedsat blodtrykket, øget lungefunktionen, nedsat åreforkalkning og forbedret kredsløb. Vi spurgte forskerne fra instituttet, om der generelt fandt biokemiske forandringer sted i kroppen under udøvelsen af Tai-chi. Dertil svarede de: »Det vides ikke, man har ingen undersøgelser, men observationer på personer med kredsløbsforstyrrelser viser, at de får nedsat åreforkalkning«. I Kina anvendes Tai-chi i behandlingssammenhæng mod hjerte- og kredsløbssygdomme. Også neuroser kan afhjælpes med Tai-chi.

Det er svært at give en forklaring herpå, men praktiske eksempler antyder, at Tai-chi har en regulerende virkning på nervesystemet.

Tai-chi er derfor en vigtig del af masseidrætten i Kina. Dels fordi den har en forebyggende virkning på kredsløbssygdomme og neuroser.

Og dels fordi Tai-chi p.g.a. de langsomme førende bevægelser er en velegnet fysisk udfoldelse for ældre mennesker.

Ingen af os var i tvivl om, at øjenakupressur også har en stor sundhedsværdi. Eksemplet fra Nanking urfabrik, hvor vi ikke kunne finde én ud af de 1890 ansatte, der bar briller, var ikke det eneste bemærkelsesværdige omkring det at bære briller. Selv når man f.eks. stod på en plads i Peking sidst på eftermiddagen, hvor alle kineserne var på vej hjem, var det svært at finde en kineser, der bar briller. Den menneskehob, der er på gaden i Peking en sådan eftermiddag, svarer til, at hele Danmarks befolkning er på vej fra København ad Helsingørmotorvejen til Helsingør på cykel.

Hverken Tai-chi eller øjenakupressur er mirakelmidler i sundhedsarbejdet i Kina. Ingen kinesere er i tvivl om, at virkningen af øjenakupressur og Tai-chi udebliver, med mindre det bliver en daglig foreteelse at stimulere og vedligeholde sin krop. F.eks. at man i de kinesiske skoler udfører øjenakupressur hver dag, og at en stor del af den ældre befolkningsgruppe laver Tai-chi hver dag, før de går på arbejde. Det her beskrevne fortæller, at kineserne har en veludviklet bevidsthed om, at belastningssymptomer – kredsløbssygdomme i almindelighed, stress, neuroser, hovedpine, træthed og uoplagthed – dagligt truer sundhedstilstanden.

I et længere tidsforløb samles de daglige symptomer sammen, og kroppen reagerer med en sygdom for at fortælle, at den er ensidigt overbelastet. En ensidig overbelastning afhænger naturligvis af det daglige arbejde og den daglige livsførelse. Det ensidige, boglige arbejde, som skolebørn har både i Danmark og Kina, er en overbelastning af øjnene. Den overbelastning har hovedpine, træthed, uoplagthed og dårligt syn til følge. Og det er netop udprægede karaktertræk ved danske børns sundhedstilstand i skolesammenhæng. Derfor er øjenakupressur et oplagt bidrag til forebyggende sundhedsarbejde i de danske skoler og andre steder, hvor der måtte være behov for det. Måske først på forsøgsbasis. Og senere et generelt bidrag til forebyggende sundhedsarbejde i hele Danmark.

Litteratur: Dr. med. Wolf Ulrich: »Fri for smerter med AKUPRESSUR og AKUPUNKTUR«.

Ole Dahl: »AKUPUNKTUR – dens principper og anvendelse«. Sortedam-centret: »Hwa yu Tai Chi Ch'um«.

Kina – et anderledes u-land

Stig Jensen

I opdelingen af verdens nationer i i-lande og u-lande er Kina nok et af de lande, der er vanskeligst at placere. Mange af de karakteristika, der normalt placerer et land som u-land, findes i Kina, men samtidig har landet på en række områder gennemgået en udvikling, der er helt forskellig fra den, der ellers karakteriserer u-lande.

Kineserne betegner selv deres land som et u-land. Det kom bl.a. til udtryk under næsten alle de besøg, vi aflagde i folkekommuner, på fabrikker, på skoler og fritidsfaciliteter. Det faste mønster for disse besøg var velkomst og kort introduktion, derefter rundvisning og til sidst mulighed for at stille spørgsmål. Både under introduktionen og den afsluttende spørgerunde betegnede kineserne konsekvent deres land som et udviklingsland, som gerne modtog forslag om forbedringer til det, vi havde set, fra vennerne fra det højtudviklede Danmark. Disse forslag var vi ganske vist sjældent i stand til at give dem, enten på grund af manglende tid eller viden.

Kontraster

En af de ting, der gør det rimeligt at betegne Kina som et u-land, er de enorme kontraster i udviklingstrin, der findes i Kina såvel som i mere traditionelle u-lande. Ved ankomsten til Peking møder man straks én af disse kontraster. Efter med jettfly at være landet i Pekings Lufthavn sætter man sig ud i en hypermoderne air-conditioneret bus for at lade sig transportere til hotellet for udlændinge (i Kina opererer man med tre kategorier af hoteller, en for udlændinge, en for udenlandske kinesere, og en for indfødte kinesere). På vejen ind til byen møder man imidlertid helt andre transportformer. Først og fremmest cyklen, som er det foretrukne køretøj til selvtransport, men desuden et væld af okse- og muldyrtrukne kærre af primitiv konstruktion. De boligområder, vi passerer igennem, afspejler

også enorme kontraster, spændende fra primitive lerklinede hytter uden sanitære installationer af nogen art til moderne højhusbyggeri. I alle boligformer er det dog gennemgående, at det boligareal, der står til rådighed pr. beboer, er meget lille. I et forholdsvis moderne boligområde i Shanghai, hvor vi besøgte en familie, boede der således 7 mennesker på godt 30 m²

Geografisk er der også stor forskel på udviklingen. Når man fra de store byer i det østlige Kina bevæger sig ind i landet, er udviklingen her tydeligvis nogle år bagefter, især på boligområdet.

Kina contra andre u-lande

Når Kina alligevel vanskelig lader sig sammenligne med andre u-lande, er det, fordi kineserne har anvendt en anden udviklingsstrategi, der på afgørende punkter bryder med det ensidige udviklingsmønster, der ellers har gjort sig gældende globalt. Man har i Kina satset på en samtidig udvikling af industri og landbrug, hvor man i langt de fleste u-lande traditionelt har satset på udvikling af industrien, koncentreret i de store bycentre. Dermed har man også i Kina undgået de arbejdsmarkedsvanskeligheder, der er opstået i disse lande, ved at arbejdskraften fra landområderne er søgt ind til byerne og er endt som sociale tabere i de bliktags-hytter, der omgiver de fleste større byer i u-landene. I denne sammenhæng er det naturligvis af afgørende betydning, at det socialistiske Kina siden revolutionen i 1949 har haft det som en af sine hovedmålsætninger at skabe økonomisk lighed, mens de fleste af de militærdiktaturer, der har haft magten i mange u-lande, har støttet sig til kræfternes frie spil og de multinationale selskaber. Herved er der i disse lande blevet skabt en lille, meget rig overklasse og et stort, meget fattigt proletariat både på land og i by.

Kinas udvikling fra 1949

Det udviklingsstrin, Kina befinder sig på i dag, må vurderes i forhold til udgangspunktet for denne udvikling. I 1949 var Kina socialt og økonomisk meget svagt rustet, præget af århundreders kolonialisme og feudalisme, som først fandt sin afslutning med Den røde Hærs nedkæmpning af Chang Kai-Shek's tropper i 1949 og udråbelsen af Den kinesiske Folkerepublik. Fra dette udviklingsmæssige nul-punkt har Kina siden gjort kolossale fremskridt. Udviklingen er ikke forløbet jævnt og gradvist, men har tværtimod været præget af pludselige spring og ændringer i det politiske og økonomiske grundlag – noget, som stemmer godt overens med Maos tanker om modsætninger som udviklingens drifkraft.

Den model, der i 1949 blev lagt til grund for udviklingen, var den sovjetiske, der byggede på centralisering og ensidig vægt på sværindustrien.

1. femårs-plan 1953-57

Efter en grundlæggende reorganisering af det kinesiske samfund fra 1949 til 1953, hvori indgik kampagnen med »De tre djævle« – korrupsion, spild og bureaukrati, samt en kampagne med det formål at fremkalde en bevidsthedsændring hos den kinesiske befolkning i retning af større ansvarsfølelse overfor samfundet og staten, blev denne udviklingsstrategi fulgt i den første 5-årsplan 1953-57. Den vigtigste betingelse for den sovjetiske model, tilstedeværelsen af et relativt pænt landbrugsoverskud, som kunne investeres i industrien, var imidlertid ikke til stede i Kina. Det gjorde modellens anvendelse umulig på længere sigt.

Erkendelsen heraf begyndte at vokse frem fra midten af 50erne, især formuleret af Mao Tse-tung: »At udvikle sværindustrien kræver kapitalakkumulation. Hvor kommer kapital fra? Sværindustri kan akkumulere kapital, dette kan letindustri og landbrug ligeledes. Letindustri og landbrug kan imidlertid akkumulere mere kapital og hurtigere«. Disse tanker om en samtidig og dialektisk udvikling af de vigtigste økonomiske sektorer fremsættes i 1956.

Det Store Spring Fremad

Konkretiseringen heraf fandt sted i »Det Store Spring Fremad« i 1958, hvor princippet »at gå på to ben« knæsat-

tes. Denne politik involverer generelt en samtidig udvikling af industri og landbrug, store og små virksomheder, moderne og traditionel teknologi, alt med den erklærede udviklingsmålsætning at nedbryde *de tre store forskelle*: arbejder/bonde, land/by, intellektuelt arbejde/manuelt arbejde.

Et afgørende led i »Det Store Spring Fremad« var oprettelsen af *folkekommunerne*. Det indebar en fuldstændig kollektivisering af landbruget. I første halvdel af 50erne var størstparten af det kinesiske landbrug blevet organiseret i forskellige former for kooperativer, som i gennemsnit bestod af ca. 150 familier. Folkekommunerne opstod som en sammenslutning af kooperativer med 4-5000 familier. Folkekommunerne har siden været den grundlæggende administrative enhed på landet, med en underopdeling i produktionsbrigader og produktionshold, som er den mindste enhed, med omkring 40 familier og stedet, hvor den egentlige produktion finder sted. Til folkekommunerne er der knyttet mindre fabrikker, skoler, hospital m.v. Vi besøgte bl.a. 1. oktober folkekommunen lidt uden for Nanking med ca. 20000 indbyggere. Den havde omkring 30 fabrikker, der producerede vifter, landbrugsmaskiner, cement, kunstgødning m.v., 9 grundskoler og 3 mellem-skoler.

Denne mangesidige aktivitet er desuden udtryk for et andet hovedprincip, nationalt og lokalt, »at støtte sig på egen indsats«, dvs. at f.eks. en folkekommune i størst mulig omfang bør satse på udvikling af egne materielle og menneskelige ressourcer. Det betyder ikke, at man tilstræber selvforsyning, men derimod alsidig udvikling under hensyntagen til lokale ressourcer.

På nationalt plan var princippet i første omgang også udtryk for det stigende modsætningsforhold til Sovjetunionen, som indtil da havde været ene om at yde økonomisk støtte til Kina.

»Det Store Spring Fremad« bragte ikke de forventede resultater. Årsagerne hertil var flere, men først og fremmest problemer med at koordinere de mange aktiviteter, der blev påbegyndt overalt. Dernæst at landbruget blev ramt af misvækst i både 1958 og 59, og at modsætningerne til Sovjet voksede sig så store, at Sovjet i 1960 stansede sin økonomiske støtte og trak sine udsendte eksperter hjem.

Kritikken rettede sig især mod Mao, der stod som oplysningsmand til det ideologiske grundlag for »Det Store Spring Fremad«. Han mente bl.a., at man kunne opnå større produktion gennem en politisk mobilisering af befolkningen og så i »Det Store Spring Fremad« en kvalitativ nyudvikling i socialismen.

Hans kritikere mente, at man i højere grad skulle lægge vægt på det pragmatiske og øge de økonomiske incitamenter.

Diskussionen om, hvorvidt politikken (Mao) eller økonomien (Liu Shao-chi og Teng Shao-ping. Teng: »Det er ligegyldigt hvilken farven katten har, blot den kan fange mus«) skulle styre udviklingen, har siden været fundamental i Kina, hvor de to strømninger siden har afløst hinanden.

Konfrontationen resulterede i, at de mest radikale projekter, der byggede på massemobilisering af arbejdskraft på bekostning af det ordinære landbrugsarbejde og ikke mindst visionen om, at starte opbygningen af en industri i landdistrikterne, blev opgivet og personlige, materielle tilskyndelser genindført. Desuden blev Mao afløst af Liu Chao-chi som præsident, men beholdt sin post som parti-formand.

Kulturrevolutionen

Modstrømningerne mellem de to fløje ulmede imidlertid under overfladen og brød ud i Kulturrevolutionen i 1966, som vel egentlig kan opfattes som en klassekamp mellem på den ene side rige bønder, administratorer, teknikere og borgerlige intellektuelle, der ikke ville opgive deres privilegier, og på den anden side arbejdere, bønder og revolutionære intellektuelle, der kæmpede for en socialistisk udvikling baseret på befolkningens aktive medleven og medbestemmelse.

Kulturrevolutionen slog især gennem i byerne og betød, at skoler og fabrikker i lange perioder var lukket med faldende produktion til følge. På landet var indflydelsen på produktionen ringe og mærkedes især ved, at ca. 20 millioner fra byerne blev sendt på landet til genopdragelse i den rette socialistiske lære, herunder betydningen af at nedbryde »de tre store forskelle«.

Fra kulturrevolutionens begyndelse i 1966 til 1975 var den politiske fløjs linie fremherskende, byggende på Maos tanker fra »Det Store Spring Fremad«, herunder afskaffelsen af materielle incitamenter og oprettelse af revolutionærkomiteer med repræsentanter fra 1. administratorer. 2. Folkets Befrielsehær. 3. Den brede befolkning. Revolutionærkomiteerne skulle varetage de funktioner, som tidligere var blevet varetaget af eksperter og bureaukrater alene.

De fire moderniseringer

Udviklingen efter 1975 med formand Maos død, fire-

bandens opblomstring og fald samt Hua Kuo-fengs magt-overtagelse har bragt den økonomiske fløj, personificeret af Teng Shao-ping til magten igen. I dag er udviklingspa-rolen »de fire moderniseringer« – af landbrug, industri, militær, videnskab og teknologi. Det indebærer samtidig en nedprioritering af princippet om, »at støtte sig på egen indsats«, idet moderniseringerne søges opnået gennem bl.a. import af fremmed teknologi, herunder udenlandske selskabers investeringer i Kina, både direkte gennem opbygning af fabrikker i samarbejde med kineserne, og indirekte via indskud i kinesiske banker. Man har desuden genindført eksamen på alle skoletrin og mange steder ekspertstyre i stedet for revolutionskomiteerne.

Er Kina herved i færd med at betræde den kapitalistiske vej, eller er det en realistisk politik med udgangspunkt i den materielle basis? Det nuværende styre lægger ikke skjul på, at der efter deres mening tidligere, og især under »Fire-Bandens« indflydelse, er blevet begået fejl, men afviser samtidig skarpt, at Kina nu skulle være på vej mod en total vestlig modernisering. Det man ønsker er en modernisering i kinesisk stil baseret primært på landets egen energi og kun sekundært på hjælp fra udlandet. Det siger man med disse typiske kinesiske ord: »Den tidligere praksis med at købe æg i stedet for høns må erstattes af køb af høns i stedet for æg«.

Besvarelsen af spørgsmålet må derfor afvente de kommende års udvikling, hvor det vil vise sig, om kineserne med den nye åbning for udlandet vil være i stand til at fastholde de grundlæggende træk i den kinesiske udviklingsmodel, eller om landet i denne sammenhæng vil blive løbet over ende af den udvikling, der nu er startet.

Problematikken i-land/u-land vil under alle omstændigheder være aktuel for Kina mange år endnu.

Kilder:

Kjeld A. Larsen m.fl.: Kina – et socialistisk land i udvikling, 1973.

Nationalmuseet: Riget i Midten, 1975.

Jan Myrdal: Hvad sker der i Kina, 1977.

Kontakt 1975/76, nr. 5.

Året 1979

Ove Korsgaard.

De fleste mennesker føler vist, her ved indgangen til 1980'erne, at store ændringer venter forude. Ændringer, som vil berøre os alle. For et flertal i den danske befolkning er en nedgang i levestandarden nok uundgåelig. Hvilken indflydelse det vil få på vore tanker og handlinger, véd vi ikke, men fra historien véd vi, at det *vil* få indflydelse og medføre ændringer.

I denne situation tænker mange: Kan vi bare opretholde det, som vi har opnået, så skal vi være tilfredse; for nogen forbedring er der ikke udsigt til – tværtimod. Denne holdning er forståelig og forsvarlig på kort sigt, men farlig og forkastelig på langt sigt. Historien fortæller, at denne holdning let fører til, at de ændringer, som vi står overfor, bliver bagudrettede og reaktionære. Men historiske fremskridt kommer ikke ved at klamre sig til det, som er opnået, men muligvis ved at ændre på det, som er opnået.

Jeg vil bringe et længere uddrag af min velkomsttale til vinterholdet 1979/80, da jeg her forsøger at indkredse »stemningen« ved indgangen til 1980'erne:

»Mens I er her, vil vi gå fra ét tiår til et andet – fra 70'erne til 80'erne. Vi har en tilbøjelighed til at dele tiden ind i tiår. På det individuelle plan kommer denne tilbøjelighed til udtryk i runde fødselsdagsfester, og på det litterære plan ved at megen litteraturhistorie er inddelt i tiår. Jeg tror, der ligger andet og mere i en sådan inddeling end noget rent praktisk. Mange ting synes nemlig at udvikle sig i tiårsbølger.

Ungdomsoprøret er et godt eksempel på en sådan tiårsbølge. Denne bølge rejste sig fra midten af 60'erne, toppede omkring 68–70 og fladede så ud i første halvdel af halvfjerdserne. Den kinesiske kulturrevolution er et andet eksempel på en tiårsbølge. Den blev sat i gang i 1966, toppede i 1968–69 og fladede så ud frem til 1976, hvor den blev afsluttet.

En anden måde at registrere tiårsrytmen på, er ved at

sammenligne »tidsstemningen« ved indgangen til forskellige årtier. Hvis vi nu foretager det tankeeksperiment, at I skulle på højskole, først ved indgangen til 1960'erne, dernæst ved indgangen til 1970'erne, for så at slutte med i dag: indgangen til 1980'erne, så kommer der nogle store forskelle frem i »tidsstemningen«.

Ved indgangen til 1960'erne ville I møde en forårsstemning. Der ville være varme og optimisme i luften. Der var grøde overalt. Den lange vinter med kold krig var ved at være brudt. Præsident Kennedy blev mere end nogen anden et symbol på denne forårsstemning. Hans appel til ungdommen om at udvikle det vestlige samfundssystem blev modtaget med stor entusiasme. Aldrig har Amerika og den vestlige verden stået stærkere. Demokratiet var sikret, og velfærdssamfundet under opbygning. Troen på en fortsat teknisk og videnskabelig udvikling var stærk. Den kunne kun bringe os noget godt. Vi var stolte af vort samfundssystem.

Hvis vi nu går ti år frem, hvordan var tidsstemningen ved indgangen til 1970'erne?

I ville da møde en karnevalsstemning. Det samfund, som vi ti år før var så stolte af, blev der nu protesteret mod. Specielt ungdommen gjorde oprør og vendte sig mod det etablerede samfund. De ville et alternativt samfund. Og der blev eksperimenteret på livet løs for at finde et sådant samfund. Der blev eksperimenteret med alt muligt: Samværsformer, samlivsformer, euforiserende stoffer, mad, pædagogik osv. Men der var en løssluppen, optimistisk stemning i luften. Oprøret havde ofte karakter af en happening, som da blomsterbørnene gav betjentene blomster. Optimismen byggede ikke længere på det vestlige samfunds værdier, men på at man ved hjælp af eksperimenter kunne finde et nyt værdigrundlag.

Nu står vi ved indgangen til 1980'erne, og hvilken stemning råder?

Vi møder en mørk stemning, der er undergangsangst i luften. Der er hverken tiltro til det etablerede samfund, som ved indgangen til 60'erne, eller til det alternative samfund, som ved indgangen til 70'erne. De fleste håber, at vi kan bevare det, som vi har, men det er de færreste, som tror det.

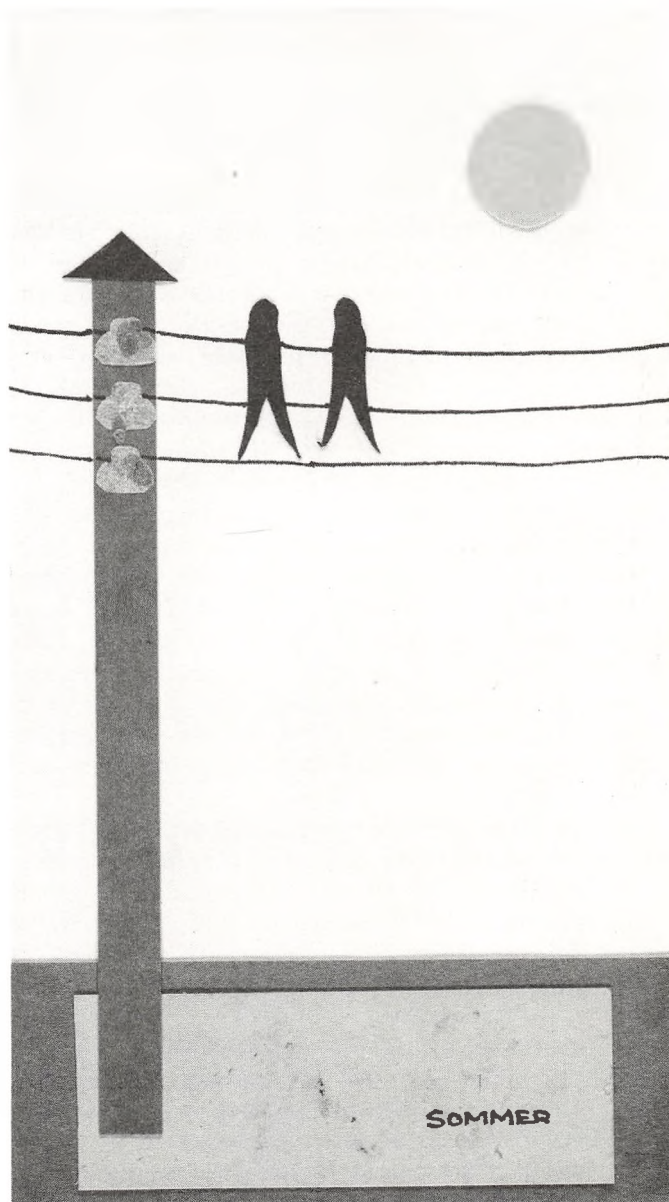
Præsident Carter gav en præcis karakteristik af tiden, da han for nogle måneder siden talte til den amerikanske nation. Han sagde da: »Truslen er næsten usynlig på overfladen. Det er en krise, som rammer selve vor nationalviljes hjerte, sjæl og ånd. Vi kan se denne krise i den voksende tvivl om meningen med vore egne liv og i tabet af et enigt mål med vores land. Tæringen på vores tillid til fremtiden truer med at ødelægge Amerikas sociale og politiske mønster... Vi har altid troet på noget, der hedder fremskridt; vi har altid haft tro på, at vores børns tid ville blive bedre end vores egen. Vores folk er ved at tabe denne tro. For første gang i vort lands historie tror et flertal af vort folk, at de næste fem år bliver værre end de sidste fem år«.

Der er fantastisk stor forskel på den tidsstemning, som Kennedy udtrykte for tyve år siden, og så den tidsstemning, som Carter giver udtryk for i dag.

Jer tror, det er vigtigt at erkende den mørke stemning. Hvis ikke vi erkender mørket, kan der ikke skaffes tilstrækkelig energi til at fremme lyset. Men ligeså vigtigt det er at erkende mørket, ligeså vigtigt er det ikke at lade sig opsluge af mørket.

Lys og mørke er noget, vi møder overalt i Grundtvigs sange. En af de sange, som vi har sunget meget de senere år, hedder: »Hvad solskin er for der sorte muld«. Det er en pragtfuld og livsbekræftende sang, hvor hvert omkvæd indledes med ordene: »Trods mørkets harme«. Grundtvig kendte mere end nogen anden til mørket, men han lod sig ikke opsluge af mørket. På trods af mørket skrev han livsbekræftende sange. Han slutter sangen således: »Trods mørkets harme / med stråle arme / af lys og varme / vor skole stå«.

Jeg håber, at det som Grundtvig udtrykker i denne sang, må blive grundlaget for det højskoleophold, som I begynder i dag – her ved indgangen til 1980'erne«.

Året på skolen

Det har været et godt og spændende år på Gerlev Idræts-højskole. En del har været omtalt i de to udmærkede Gerlev-blade, som elevforeningen har lavet. Jeg skal ikke gentage omtalen af vinterskolen 1978/79 og forårsskolen, men kun sige, at der blev opnået meget gode resultater på en lang række områder.

Derimod vil jeg omtale vores byggeaktiviteter, som i 1979 har været usædvanlig store. Vi har gennemført en række energibesparende foranstaltninger, som blev afsluttet i foråret. Nye vinduer havde vi allerede fået i inden vinteren, og de resulterede i mærkbare besparelser. Vi brugte 10.000 liter olie mindre end året før – selv om den var betydelig strengere. Og vi ville være meget ilde stedt med de nye oliepriser, hvis ikke vi havde fået gennemført de mest nødvendige foranstaltninger. Det ser broget nok ud endda.

I slutningen af april blev det nye klubhus indviet. Det var en stor dag. Der blev sagt mange – men ikke for mange – smukke ord om den imponerende indsats, som medlemmerne i Hashøj Idrætsforening har ydet. De har faktisk bygget 300 m² ved hjælp af frivillig arbejdskraft. Både håndværksmæssigt og æstetisk er byggeriet af en sådan kvalitet, at der vist ikke i det ganske land er klubber, som har et hus af tilsvarende art. Højskolen kan så bruge lokalene i dagtimerne, og foreningen bruger dem i aften-timerne.

I slutningen af september blev de fire nye medarbejderboliger indviet. Også dette hus var utraditionelt i sin struktur og arkitektur. Vi er nu alle stolte over det færdige resultat, selv om projektet har givet os masser af bryderier gennem de sidste tre år. Eller måske netop derfor. Det har været vigtigt for os at få boliger nok på skolen til medarbejderne. Og det er nået.

Elevværelserne på 1. sal blev ombygget sidste vinter, og de fremstår faktisk som helt nye værelser. Denne vinter ombygger vi på 2. sal, så til foråret mangler vi kun at få lavet bedre »udenomsfaciliteter« på gangene.

På vedligeholdelsesområdet er der blevet gennemført en omfattende restaurering af køkkenet, ligesom svømmehallen er blevet istandsat.

Vi vil nu tage det lidt mere med ro på det bygningsmæs-

sige område de kommende år, og vi kan så bruge flere kræfter på at udvikle andre områder af skolen.

Medarbejderne

Der er i år ingen lærere, som er rejst, selv om to nye er blevet ansat. De to er Peter Schønning, som er formand for elevforeningen, og Gunnar Nielsen, som har været efter-skolelærer i 7 år. De har begge to været gæstelærere på en række sommerkurser, så de er langt fra nybegyndere på Gerlev.

På det praktiske område er inspektøren, Ole Jensen, rejst tilbage til København. Per Sonne er blevet ny inspektør. Dog kun på halv tid. Henry Wulf er blevet ansat til at tage sig af alt det udendørs, og han har fået Christian Holstein som medhjælper. Christian har været seks år i køkkenet.

Som omtalt i sidste nummer af Gerlev-bladet har vi også ansat to nye forskere og lærere. Det drejer sig om Ejgil Jespersen og Arne Staal Ibsen. Deres ansættelse er blevet muliggjort af en bevilling fra Kulturministeriet.

Det betyder, at der nu er taget et stort skridt frem i retning af at etablere en humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning inden for idrætten. Vi tror, at det kan få stor betydning for os selv, men også for andre.

Ved indgangen til 1980'erne

Vi er nu i gang med vinterskolen 1979/80. Der er 105 elever, 60 piger og 45 drenge. Og trods mørkets harme er der lys og varme.

Glædelig jul.

Glimt fra en bondedrengs livs-eventyr

Kristian Krogshede.

Min lykkelige barndom og tidligste ungdom går jeg let hen over, selv om det sikkert var dér, grunden blev lagt til min livsgerning.

Der var i mit hjem en naturlig balance mellem det materielle og det åndelige i tilværelsen. Små kår gjorde, at vi alle måtte tage del i det daglige arbejde på gården, den store børneflokk på 11 lærte os hjælpsomhed og hensyntagen. De brydninger, der ganske naturligt kommer i en livskraftig familie, blev i vort hjem altid bilagt på en god måde, vistnok fordi samlivet hvilede på et kristent grundlag, og vi af naturen var optimistiske og glade.

Livet på en bondegård i Vestjylland kunne den gang være barskt og hårdt, det daglige arbejde med jorden og dyrene, som vi i en tidlig alder fik ansvaret for, hindrede, at de barnlige drømmerier blev verdensfjerne. Arbejdet gav os både håndelag og dygtighed og formede på en naturlig måde sindet, så pligt og ansvarsfølelse blev det bærende.

Der var dengang et stærkt åndeligt røre i Vestjylland, kampen bølgede mellem »Indre Mission« og »Grundtvigianismen«, der var endelig kommet balance i forholdene hjemme i Bøvling. Valgmenigheden var startet. Grundtvigianerne stod sammen og byggede egen kirke, friskole og forsamlingshus.

Denne stærke kamp, både åndeligt og materielt, havde vakt sindene til dåd; kirken var fyldt med både unge og ældre hver søndag, gymnastikken blomstrede som aldrig før, selv om de øvelser, vi eksercerede med, var dødkedelige. I vinterhalvåret var der foredrag eller oplæsning i forsamlingshuset hver uge af landets bedste foredragsholdere, desuden samledes man i hjemmene til sang og dans. Den nære kontakt med hjemmene prægede festerne i forsamlingshuset, så de problemer, man har i dag, var ukendte. Vi havde et par herregårde i sognet, hvis »børster« –

som vi kaldte dem – voldte vanskeligheder; dette ordnede en flokk af de mest håndfaste selv; de gav dem en omgang tørre klø, så de aldrig mere vovede at trænge sig på. Indblanding af politi i en sådan affære var utænkeligt dengang; vi kendte hinanden og skulle nok selv holde orden.

Vækkelsen og det friske ungdomsliv, vi levede, gjorde, at mange tog på højskole. Jeg valgte Ryslinge Højskole og vendte hjem derfra som delingsfører. Senere kom jeg i forbindelse med Niels Bukh og blev helt betaget af hans ny arbejdsmåde og hans enestående evne til at undervise. Efter et kursus på delingsførerafdelingen ved Ollerup Folkehøjskole, hvor jeg fik hele idéen grundigere belyst, erfarede jeg, at han ville bygge en gymnastikhøjskole til uddannelse af delingsførere. Jeg vendte hjem stærkt betaget af tanken, og snart var jeg i fuld gang med at tegne lån til Danmarks første Gymnastikhøjskole hos mine trofaste gymnaster og deres pårørende. Niels Bukh blev så optaget af det arbejde, jeg gjorde, at han indbød mig over til Ollerup, så jeg kunne være med til at bygge Gymnastikhøjskolen færdig. Jeg tog naturligvis med glæde mod tilbuddet, og dermed var min skæbne beseglet.

Sommeren 1920 var der olympiade i Antwerpen. Niels Bukh skulle lede det danske landshold på 24 deltagere. Jeg meldte mig naturligvis og var en af de heldige, der blev udtaget. Derved slap jeg med på min første tur som elitegymnast. Der var talbedømmelse, hvilket Niels Bukh var meget imod, da han mente, det spærrede for en sund fornyelse i det gymnastiske arbejde. Vi blev nr. 2 og fik sølv, men tog revanche ved en ekstra opvisning i primitiv gymnastik, som blev fulgt med megen stor interesse af de mange idrætsledere, der hidtil havde betragtet gymnastik som en konkurrerende sportsgren, men nu oplevede den som et grundlæggende arbejde, der kunne forme legemet, så det

blev et lydigt redskab for viljen og derved et naturligt grundlag for idrættens mange discipliner.

Sammen med seks af mine gymnaster fra Bøvling var jeg indmeldt på Gymnastikhøjskolens første vinterhold og glædede mig umådeligt dertil, desuden ledede jeg gymnastik i Svendborg med både børn, unge og ældre; en meget værdifuld virksomhed ved siden af min uddannelse. – Da eleverne rejste hjem på juleferie, gav Niels Bukh mig ved afslutningsfesten OD-mærket og meddelte mine kammerater, at når jeg fik det allerede nu, var det på grund af min trofaste indsats ved Gymnastikhøjskolens rejsning og min gode indvirkning på kammeratskabet; han meddelte eleverne, at jeg efter jul skulle medvirke som lærer i gymnastik, undervisningsøvelse og anatomi.

Det var vistnok den lykkeligste stund, jeg har oplevet. Eventyret var begyndt...

Gymnastikhøjskolens elever var ikke et tilfældigt udpluk af dansk ungdom, men overvejende unge, der var inspireret af gamle elever, som drømte om en revolutionerende fornyelse af det gymnastiske og idrætslige ungdomsarbejde i Danmark. De mødte med store forventninger, og vi var fyldt til randen af iver og lyst til at give dem alt, hvad vi formåede. Med ydmygt sind gik jeg i lag med opgaven, klar over, at det ikke var min teoretiske viden, der havde bragt mig frem, men min dygtighed både som gymnast og underviser og et friskt og kammeratligt tjenersind. – Jeg kunne, som ingen anden, hjælpe eleverne med deres undervisningsøvelse, fordi jeg selv stod midt i det. Færdighederne, som spillede en stor rolle i deres bestræbelser, kunne jeg ikke bare vise perfekt, men ved modtagning og forklaring blev det mig, der førte an på dette herlige område. Arbejdsiveren besjælede os i en sådan grad, at vi glemte alt andet, derfor var der ingen problemer. Jeg voksede med opgaven og vandt på en god måde elevernes tillid og kammeratskab.

Niels Bukh og jeg var begge ivrige fodboldspillere, så vi glædede os til at få gennemført planeringen af skolens stadion. Da vinterskolen sluttede, blev 20 elever tilbage og gennemførte dette arbejde, de fik kosten og to kroner om dagen og så den uundværlige gymnastiktime, som svejsede os sammen til en enhed.

Verdenskrigen var endt med tyskernes nederlag og kej-

serdømmets fald, der var kaos i det fattige og hungrende Tyskland, men stærke kræfter gik ind for genrejsning. Ledende skolefolk samledes i Hamburg til en pædagogisk uge, hvor man især samlede sig om folkesundheden og den legemlige opdragelse. Niels Bukh blev indbudt til at give tre opvisninger dernede med sine elever. Vi gav jordarbejderne, der havde planeret stadion, en ekstra træning og rejste derned. Vore opvisninger i primitiv gymnastik vakte stor opmærksomhed og voldsomt røre blandt pædagogerne. Ved den sidste opvisning udtalte en professor, at danskernes opvisning virkede som en sundhedens og foryngelsens bad, og den burde være retningsgivende i det ubeskrivelige virvar, der havde præget de pædagogiske forsøg i Hamburg.

Allerede samme efterår gav vi en række opvisninger i Østrig med både kvindeligt og mandligt elevhold. I Wien strømmede man til »Katrinen Halle«, der rummede 600 tilskuere. Vi blev her modtaget af 200 Wiener-børn, der havde været på ferieophold i Danmark. Som en hyldest til os sang de på klingende dansk en række danske sange. Østrigs undervisningsminister takkede inderligt danske hjem for den kærlighedsgerning, de havde ydet mod sultende Wiener-børn. Det var for østrigerne et strålende solstrejf, der gennembrød krigens mørke skygge.

Sommeren 1923 blev Gymnastikhøjskolens stadion indviet. Kongen var til stede og skænkede Niels Bukh ridderkorset. Formanden for Dansk Idrætsforbund, general Castenskjold, hyldede Niels Bukh og udtalte håbet om, at Ollerup nu også ville uddanne ledere i fri idræt og boldspil. Svendborg amts gymnaster afviklede opvisninger med 73 hold ved festen, og som kronen på værket gav sommer eleverne og amerikaholdene opvisninger. Rygterne om Niels Bukhs banebrydende arbejde var nået over Atlanten, og man indbød os til en tourné på fire måneder i 18 stater med opvisninger i 61 byer.

Det var en meget krævende tur, men oplevelserne var så storslåede og inspirerende, at vi efter hjemkomsten måtte sunde os lidt, før vi atter var normale. Blandt alt det store, rige og dygtige, vi mødte på turen, var de mange dejlige svømmehaller det, der betog os mest. Vi var klar over, at Gymnastikhøjskolen måtte have en svømmehal. Allerede i 1925 gik »Ollerup Delingsførerne« i gang med udgravning-

ger til Danmarks første svømmehal. Vi havde endnu ikke pengene, men skolen gik godt, så vi vovede springet. Under ledelse af arkitekt, ingeniør og en dygtig formand byggede vi selv. Sommeren 1926 var den færdig og blev indviet af 30 amerikanske gymnastiklærere, som var i Ollerup på seks ugers kursus. Skolen blev samtidig udvidet med plads til 150 elever.

Svømmehallens indvielse blev skelsættende i Gymnastikhøjskolens historie. Forstander Alfred Povlsen, Ryslinge, hyldede på højskolernes vegne Niels Bukh for hans enestående indsats, og især fordi han havde formået at hæve legemsøvelserne op, så de nu var på linie med ånds-fagene i højskolens undervisning. Svendborg amts gymnaster holdt atter amtsfest på Gymnastikhøjskolens stadion; der gymnasticeredes på 6 gulve, hvor 12 dommere og to overdommere gjorde deres bedste med det resultat, at hele bedømmelsen brød sammen, man protesterede mod holdenes placering og stemplede talbedømmelsen som noget utidssvarende humbug, der burde forsvinde. Vore elever havde hidtil måttet indarbejde et særskilt program i stillingsgymnastik til opvisningerne, da ingen dommere kunne eller ville bedømme primitiv gymnastik, nu faldt talbedømmelsen, som havde spærret for udviklingen. Vi var opmærksomme på det, der skete, og lagde med held den lidt for frie gymnastik lempeligt i bånd ved atter at indføre samtidighed og form, så stillings-gymnastikken kunne afløses af virkningsfulde bevægelser, der var præget af skønhed. Vi lovede imidlertid, at det terperi, der havde præget stillingsgymnastikken, aldrig ville vende tilbage.

Eventyret fortsatte, det strømmede ind med indbydelser fra hele verden, så Gymnastikhøjskolens elitehold var på rejser hvert år i efterårsferien. Den mest betydningsfulde tur var: »Jorden rundt i 128 dage« med opvisninger i Rusland, Kina og Japan. Denne tur satte sit præg på japansk gymnastik, der blev oprettet en gymnastikhøjskole i Japan efter dansk mønster, hvor eleverne bliver hædret med OD-mærket.

Turen gav mod til løsning af nye opgaver. Før afrejsen havde Niels Bukh tegnet en ny idrætshal, planerne blev nu revideret og udvidet, så det blev Europas største idrætshal med tilstødende svømmestadion. Når dette lod sig gøre, var det igen »Ollerupdelingsføernes« (Bissernes) indsats,

det hvilede på. Med den fornødne tekniske bistand byggede 40 gamle elever hele dette vældige værk, der i dag står som et strålende minde om en rig livskraftig ungdom, der under det rette førerskab formåede alt.

Jeg kunne fortsætte, men må af pladshensyn standse. Den sidste store præstation fra min tid i Ollerup var planeringen af »Volden«. De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger skulle ordne landsfest. Jeg var efter adskillelsen gået ind i overbestyrelsen som formand for idrætsudvalget og pegede på Gymnastikhøjskolen som festplads. Vi havde kun det gamle stadion og idrætshallen, og jeg måtte erkende, at det var utilstrækkeligt, når de to adskilte foreninger skulle samles til fest. Jeg talte naturligvis med Niels Bukh om det. Vi så begge på festen som en samlingsbestræbelse, og så var der ingen grænser for, hvad Niels Bukh ville yde. Ingen indenfor de to foreninger havde drømt om, at Niels Bukh kunne fremtrylle en festplads, som »Volden« på så kort en periode, som der var tilmålt. Vi begyndte arbejdet i slutningen af februar 1935, først i juni blev det færdigt og tilsået. Grønsværen var fast og smuk, da 14.000 gymnaster og idrætsfolk tog det i besiddelse ved en festlig indmarch sidst i juli. Både Niels Bukh og jeg var så belastede af spænding og arbejde, at vi oplevede stævnet som en skøn drøm, der dog heldigvis var en klar realitet.

Kort efter landsfesten kom der indbydelse fra den tyske og senere den danske olympiske komite med opfordring til at give opvisning med to elevhold ved olympiaden i Berlin, man ønskede at se primitiv gymnastik som et folkeligt islæt uden konkurrence af nogen art. Noget lignende var der sket ved olympiaden i Paris 1924, men her blev det slået op som noget grundlæggende.

Som altid, når en stor opgave skulle løses, satte vi alle kræfter ind, intet blev forsømt under træningen, og det kan med rette siges, at det var de to dygtigste hold, der i min tid repræsenterede Gymnastikhøjskolen og Danmark. Det slog ind med regnvejre og blæst, da vi gav vore opvisninger på det olympiske stadion i Berlin; folk var på vej ud, men de ca. 35.000, der blev og så de danske gymnaster, hyldede os, så bladene skrev, at troldmanden fra Ollerup havde vundet en sejr, der overgik alt, hvad man hidtil havde set ved olympiaden i Berlin.

Børn og døden

Klara Korsgaard.

Der er to ting i livet, der er sikkert: at vi fødes, og at vi dør. Hvordan det sker, og hvad der ligger derimellem, er uvist.

Det er i dag en selvfølge at formidle viden til børn om livets begyndelse. De færreste tror på storken. De ved besked om, hvordan børn kommer ind i maven, og hvordan de kommer ud igen. Vi er alle klar over betydningen af at forberede søskende på et nyt familiemedlems ankomst, og at fortælle frit og åbent om forplantningens glæder, så de, når den tid kommer, ikke vil være et chock for barnet.

Men livets afslutning?

Det at blive gammel som et naturligt led i livet, og det at dø som det naturligste af alt i livet er ikke mere en del af hverdagen.

I »gamle dage« tog børnene del i døden som i andre af hverdagens begivenheder, og de voksnes sorg og bekymring var også børnenes. I lykkeligste fald oplevede børnene, de gamle mennesker tage afsked med slægt og venner i hjemmet og dø mæt af dage. Både når det var tilfældet, og når døden kom mere pludseligt blandt yngre og børn, søgte de efterladte sammen i deres sorg med troen på det evige liv.

Religionens hjemløshed i vore dage og institutionernes overtagelse af en del af slægtens funktioner – som at tage sig af syge, gamle og døende, har fjernet naturligheden fra døden og gjort den til et tabueme.

Vi taler ikke med hinanden om døden, og vi taler endnu mindre med vore børn om døden. Pludselig en dag overrumples vi og skal tage stilling til, hvordan vi vil reagere over for barnets spørgsmål om døden. Det kan enten være i en aktuel situation, eller når barnet som led i sin udvikling tager eksistentielle spørgsmål op.

Vi kan ikke »skåne« børnene ved at sende dem væk,

hvis et familiemedlem dør, eller ved at opfinde små uskyldige løgne, som barnet alligevel gennemskuer en dag.

Ved at tie det ihjel opnås blot, at børnene fornemmer dødens tabu, og de lades ene med deres overvejelser og deres angst.

Jeg har lykkeligvis ikke stået i den situation endnu, så ovenstående skal blot betragtes som nogle teoretiske overvejelser desangående.

Derimod har jeg læst en del børnebøger om emnet og vil gerne videregive nogle af mine erfaringer, da én af de måder, man kan fortælle børn om døden på, er sammen med dem at læse bøger om emnet – og det er ikke ligegyldigt, hvilke man læser. Der findes ikke mange om det emne, men dem, der findes, er vidt forskellige i deres opfattelse af døden.

Man bliver nødt til at »vælge« forklaring (hvis man ikke har en i forvejen) og dernæst finde en bog, der svarer til den.

For den yngste aldersgruppe 3–7 år kan man stort set vælge mellem 3 forskellige opfattelser:

1. At døden er en *biologisk proces*. I Anna Carin Eurlius' »Lasses far er død« gøres usentimentalt rede for, at døden er afslutningen på et liv, og at man derefter indgår i en økologisk kæde – bliver til jord, fra hvilken blomster får kraft til at gro.

Bogen stiller mange af de spørgsmål, et barn i den aldersgruppe vil stille i forbindelse med et dødsfald, og den giver ærlige og usentimentale svar.

2. Én af vanskelighederne ved at forklare et barn om døden er, at de ikke er i stand til at abstrahere fra en konkret situation. De kan ikke forestille sig, at man bliver til ingenting, fordi det er et begreb.

Derimod har det fantasi nok til at forestille sig, at det

bliver til en engel, der flyver op til Gud, der er en mild gammel herre i Himlen. Så den *religiøse forklaring* har nogle åbenlyse fordele, hvis man i øvrigt selv kan gå ind for den forklaring.

»Lenas farfar er i Himlen« af Stanley Sjöberg er det religiøse svar på den ateistiske holdning, Lassebogen står for. Bogen er ikke bare religiøs, men stærkt pietetisk, og den skildrer døden som noget endog overordentligt positivt.

I modsætning til Lassebogen beskriver den de efterlades (hovedpersonen og dennes forældre) reaktion så problematisk og sentimentalt, at den for den voksne læser er komplet urealistisk og for barnet rummer en fare for, at bogen i stedet for at være en hjælp til at arbejde sig igennem en eksistentiel krise kan blive anledning til en skyldfølelse over, at barnets eget liv ikke er lige så ukompliceret.

Det er de færreste børn, der vil kunne genkende deres egen hverdag, også selvom de kommer fra pietetiske hjem – for også dér må tilværelsen rumme problemer for børn.

3. At integrere døden som en del af barnets hverdag lykkes efter min mening langt bedre i »... sådan var det, da Oles farfar døde« af Monica Gyldal og Thomas Danielsson.

I modsætning til de øvrige bøger drager den flere problemstillinger frem, både i forbindelse med det at blive gammel og dø, og i forbindelse med barnets hverdag.

I denne bog er døden som biologisk proces udgangspunktet, men det ubarmhjertige i den forklaring mildnes og gøres acceptabelt ved, at det understreges, *at de døde lever videre i vores tanker*.

Også den giver svar på mange af børns spørgsmål vedrørende døden.

Først og fremmest rummer bogen en »hel« historie – en afrundet handling med aktualitet også for børn, der ikke umiddelbart kan projicere handlingen over på egne oplevelser, og den vil derfor give en udmærket indfaldsvinkel til emnet.

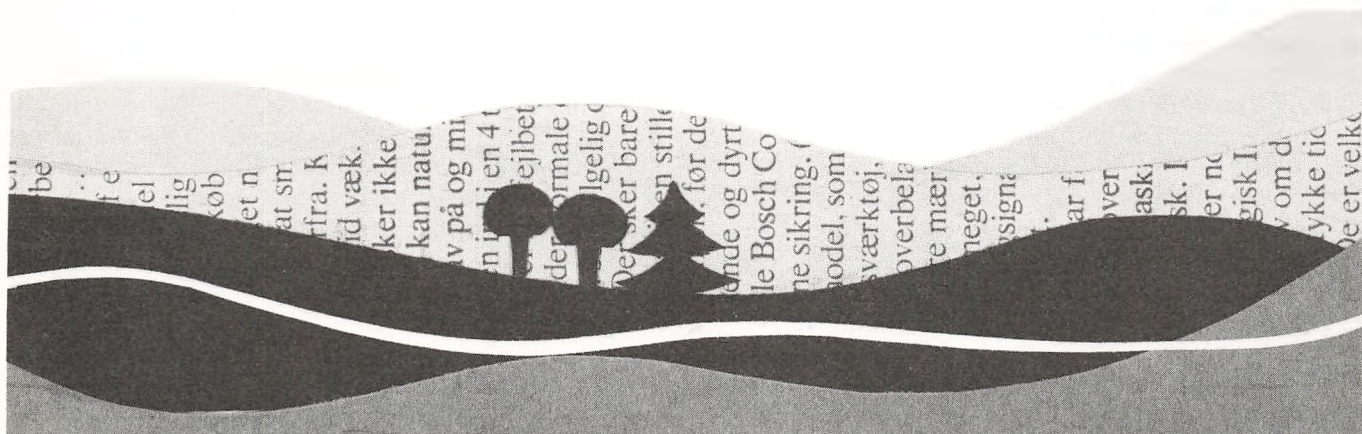
Skal man give børn en ærlig og rationel forklaring om døden? Og kan vi det?

Hvad er det »rigtige« svar i denne sammenhæng. Er det Lasse, Lena eller Ole?

Det må være op til ens moralske, religiøse, pædagogiske eller politiske observans at vælge svar.

Men svar skal der vælges, og åbenhed skal der til for at hjælpe barnet til

- at erkende, at døden er afslutningen på livet,
- at der med døden følger svære perioder for de efterladte,
- at man ikke må lade sig fixere af dødens mysterium, men i stedet bruge kræfterne til at leve det liv, man har.

Slagordsudveksling

Axel Edinger

Top skaber bredde, bredde skaber top

De mange slagord, vi jævnlig bruger eller lægger øre til, trænger til revision af og til.

Et slagords funktion er jo at udtrykke og skabe fælles indstillinger, men det skulle nødvendig gå sådan, at indstillingerne holdes i live alene i kraft af slagord.

Slagordet skal tiltrække proselytter og styrke og give ny sikkerhed til gamle tilhængere. På den måde møder vi politiske slagord (anarki eller kaos), pædagogiske slagord (uddannelse er politik) o.m.a.

Også idrætten har sine slagord. Som andre slagord står de som manende og samlende symboler på nøgleidéer og holdninger i den bevægelse, hvori de er opstået.

– Som nu f.eks. »top skaber bredde, bredde skaber top«.

Slagordenes ordlyd

Alene i kraft af ordlyden virker de fleste gode slagord både overraskende, provokerende og debatvækkende. Det være sig ved en sammenstilling af to tilsyneladende umage ord (uddannelse er politik) eller ved en modstilling af to tilsyneladende enslydende ord (anarki eller kaos). I disse tilfælde er pointen at gøre opmærksom på eller skabe en anden betydning af ordene. Enhver form for nytænkning er jo netop at udvikle sproget, så der opstår ny betydning.

Derfor kræver slagordene også en forklaring og en sammenhæng at blive sat ind i. For hvis ordene opfattes bogstaveligt, og hvis de ikke ses i sammenhæng med de idéer, de oprindelig udsprang af, fremstår de som postulater snarere end debatoplæg, ja, i værste fald som dogmer.

– Som nu f.eks. »top skaber bredde, bredde skaber top«.

Slagordet kommer til at fremstå som en beskrivelse af

en til enhver tid værende virkelighed mere end som udtryk for en bevægelses idéer og bestræbelser. Og der bliver gjort allehånde forsøg på at analysere og bevise sandhedsværdien af selve slagordet. For nu skal det bruges som argument i debatten.

Så er det, der opstår en sand babelsk forvirring, hvor tilhængere og modstandere af slagordet hver på sin vis har ret. Nemlig ud fra de forskellige tolkninger, de lægger i ordlyden.

– Som nu f.eks. »top skaber bredde, bredde skaber top«:

- Tilhængerne har ret, når der er tale om, at topresultater inden for en given idrætsgren kan skaffe mere »bredde« i toppen (sådan at forstå, at der er flere idrætsudøvere om at skabe topresultaterne). Her bruges »bredde« i en bestemt begrænset betydning (jf. overskrift i Politiken 19/11 1978: »BREDDEN FOR RINGE – nederlag på 4–6 i bokselandskampen mod Sverige«).
- Modstandere har ret, når de anfægter toppens propagandamæssige værdi for den bredde, der vil dyrke idræt eller helt andre normer og idealer (*motionister*).
- Tilhængere har ret, når der er tale om, at topresultater inden for en given idrætsgren kan skaffe mere bredde i rekrutteringsgrundlaget for eliten (denne potentielle elite er i sagens natur de unge).
- Modstandere har ret, når de hævder, at topresultater ikke skaber øget tilgang til idrætten som helhed. Der er sandsynligvis højst tale om en omplacering af allerede aktive.

Sådan kunne man nok blive ved med at nævne eksempler på, hvordan tilhængere og modstandere taler forbi hinanden ud fra slagordets ordlyd alene.

Slagordets baggrund

Løsrevet fra den sammenhæng, som slagordet er opstået i, er der mange tolkningsmuligheder. Rimeligvis må vi søge denne sammenhæng for at forstå slagordet og vurdere dets indhold i dag.

Idéerne bag »top skaber bredde...« er opstået i en tid, hvor idrætten udelukkende var en ungdomsbevægelse. Da kunne man med god ret tale om et gensidigt forhold mellem top og bredde, idet »bredde« jo var ensbetydende med dé unge, som (endnu) ikke var i eliten.

Afgørende var det også, at forskellen mellem topudøveren og gennemsnitsudøveren hverken

holdningsmæssigt

træningsmæssigt

eller for den sags skyld resultatmæssigt

var så markant, som den er i dag.

På den baggrund kunne man virkelig opfatte idrætten som en enhed af top og bredde. Og man kunne udvikle idéer om og bestræbe sig på at fastholde og understøtte denne enhed. Hvilket da også har givet sig mangfoldige udslag, organisatorisk, økonomisk – og sprogligt. Med andre ord: slagordet »top skaber bredde...« udtrykte en fælles indstilling, hvis forudsætninger i den sociale virkelighed var reelle nok.

Ser man imidlertid slagordet i lyset af idrættens udvikling fra at være en ungdomsbevægelse til at være en livslang aktivitet og i lyset af den måde, slagordet bruges på i dag, må det betegnes som en myte. En myte i den forstand, at det er et udsagn, der ikke mere svarer til den sociale virkelighed.

- Ikke desto mindre bliver det til stadighed taget i brug:
 - dels for at mobilisere den logik, der ligger bag en forældet idrætslig organisering
 - dels for – på mere ideologisk vis – at søge at løse de modsætninger inden for idrætten, som på virkelighedens plan opleves som mere og mere vanskelige at løse.

Reduceret gyldighed

Enhver myte holder sig i live i kraft af visse kendsgerninger, der tjener den til støtte. I tilfældet »top skaber bred-

de...« er disse kendsgerninger imidlertid af meget begrænset karakter.

Som nævnt ovenfor er det kun inden for den meget begrænsede del af idrætten, der kan betegnes som den potentielle elite, at man med nogen gyldighed kan tale om, at toppen skaber bredde, og bredden skaber top.

Den bredde, hvorfra toppen rekrutteres, er f.eks. for svømnings vedkommende efterhånden reduceret til børn og unge under 14–16 år. Med årene vil mere videnskabelige udvælgelsesmetoder yderligere reducere denne »bredde«.

Så vi kan lige så godt først som sidst aflive myten om toppens fornuftige ægteskab med bredden og finde et nyt og bedre slagord om idrætten i dag.

Hvem har et bud?

Håndbold og samundervisning

Ole Vøgg Veje

Her på skolen har boldspil nu gennem otte år haft en naturlig plads mellem liniefagene. Det betyder imidlertid ikke, at vi har fundet frem til en fast struktur af dette liniefag, som har kuhtnet fungere fra år til år. Tværtimod har vi hele tiden foretaget forandringer og tilpasninger af strukturen ud fra de erfaringer, vi har indvundet. På baggrund heraf kunne man måske så drage den slutning, at boldspillerne her på skolen ikke har magtet at finde frem til den rigtige struktur og de bedste pædagogiske arbejdsmetoder. En sådan konklusion vil dog efter min mening være forfejlet, da årsagerne til disse ændringer, som jeg vil forsøge at påvise i det følgende, snarere skyldes forandringer i det øvrige samfund og en dermed ændret holdning hos vore elever.

I år har vi foretaget den hidtil største forandring i vor boldspilstruktur, idet vi har udeladt håndbold som liniefag. Da boldspillinien blev oprettet i 1971, indtog håndbold helt naturligt en særstilling som et hovedfag indenfor boldspillene, selv om der også blev undervist i basketball og volleyball. Gennem årene viste der sig dog en tydelig tendens til en opvurdering af de øvrige boldspil på håndbolds bekostning. Dette resulterede i 1977 i, at vi fik to boldspillinier, hvor volleyball blev en slags hovedfag, idet begge linier havde volleyball som det ene fag, kombineret med basketball på den ene linie og med håndbold på den anden.

Denne struktur blev fastholdt i år, men altså med den ændring, at håndbold glider ud og nu erstattes med badminton.

Hvad taler for denne ændring? Håndbold er da stadig sammen med fodbold vor mest populære idrætsgren, og det kan da ikke være ændringer i det øvrige samfund, der

medfører, at man på Gerlev Idrætshøjskole opgiver håndbold som liniefag?

Den største forandring, der er foregået indenfor idrætsundervisningen på vore skoler og øvrige undervisningsanstalter i dette årti, er efter min mening helt tydeligt den, at samundervisningen af kønnene er slået helt igennem. I 1970 var der ikke mange skoler her i landet, hvor piger og drenge dyrkede idræt sammen, og de få steder, hvor det foregik, var det på forsøgsbasis. I dag er billedet et helt andet. I folkeskolen, på gymnasier, seminarier og højere læreanstalter, samt på idrætshøjskolerne er det en helt naturlig ting, at der er samundervisning i idræt.

Her på skolen finder vi det også helt naturligt at benytte samundervisning i vore idrættimer og finder mange fordele herved, men vi har også set i øjnene, at denne samundervisning kræver, at vi må vurdere de forskellige idrætsgrene – og i dette tilfælde boldspillenes – anvendelighed ud fra denne sammenhæng.

Det er i forbindelse med denne vurdering, at vi har draget den konklusion, at hvis vi ønsker at bevare samundervisningen, hvad vi absolut gør, må vi opgive håndbold som liniefag.

I håndbold spiller den fysiske styrke så stor en rolle, at hverken drengene eller pigerne kan få udbytte af spillet på grund af de store forskelle mellem de to køns fysiske styrke, især når mange af de forventninger, eleverne møder op med, er præget af den kraftbetonede spillestil, som er karakteristisk for elitehåndbold.

For at det kan være tilfredsstillende at dyrke et boldspil, er der to hovedforudsætninger, der må opfyldes:

1) Man får gennem deltagelse på et hold tilfredsstillende behov for social kontakt på en god måde.

2) Gennem hårdt fysisk arbejde får man tilfredsstillt sit præstationsbehov.

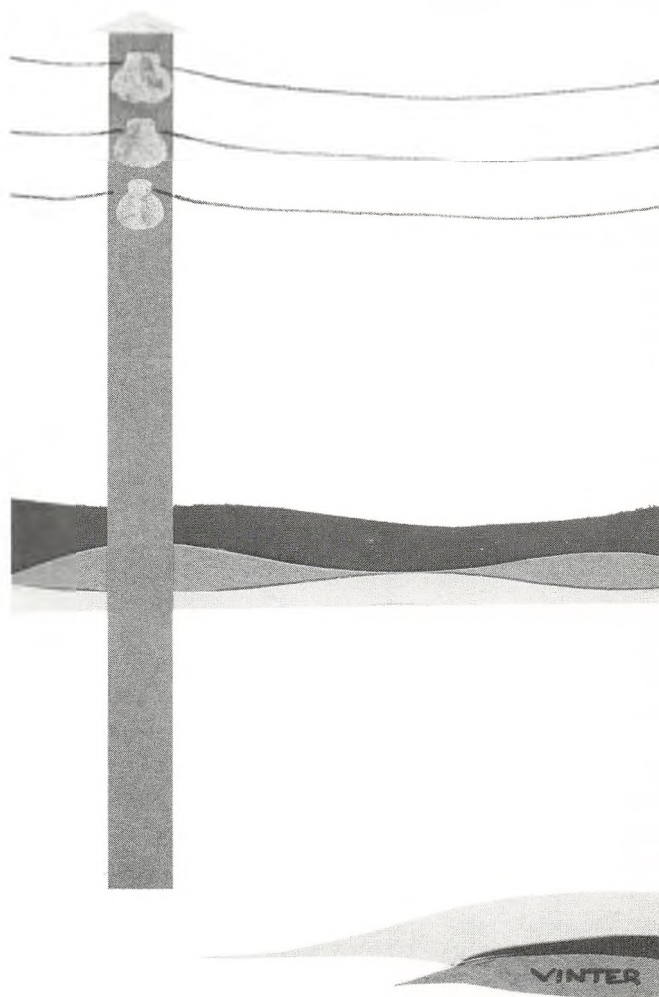
Samundervisningen i idræt må efter min mening ses som et forsøg på at øge mulighederne for social kontakt. Dette må dog ikke ske, som tilfældet er med samundervisning i håndbold, ved, at man negligerer behovene for at få tilfredsstillt sit præstationsbehov gennem idrætten.

Til at opfylde disse behov for begge køn samtidig, er de andre boldspil, basketball og volleyball, mere velegnede, da de fysiske forskelle mellem de to køn ikke spiller så stor en rolle her. Det er derfor muligt i disse to boldspil at give sig hen i spillet uden hele tiden at skulle tænke på at tage hensyn til andre med- og modspilleres fysiske formåen.

Det kan måske virke lidt selvmodsigende, at vi så har valgt badminton til at erstatte håndbold, da det jo er en meget individuel sportsgren, hvorfor det jo må kunne opfattes som en nedprioritering af det sociale samvær, som findes indenfor holdidrætterne.

Dette mener jeg dog ikke behøver at være tilfældet. Det sociale samvær foregår jo lige meget omkring som under idrætsoplevelserne, ligesåvel som selve foreningen fremfor holdet kan være det sociale samlingspunkt i vor daglige idrætsudøvelse. Endvidere er det klart, at de individuelle idrætsgrene som badminton, tennis og golf har en stor fremtid indenfor den kommende idrætsstruktur, dels på grund af de bedre økonomiske muligheder, der eksisterer i dag, dels på grund af, at disse idrætsgrene er livsvarige, det vil sige kan dyrkes af alle aldersgrupper, og så endda uden at det er nødvendigt »at samle et helt fodboldhold«, inden man kan komme i gang. Det må derfor være en helt naturlig opgave for en skole som vor at kunne tilbyde en idrætslederuddannelse i disse idrætsgrene.

Ovenstående betragtninger har naturligvis ikke medført, at vi slet ikke dyrker håndbold her på skolen. Håndboldspillet har da efter vor mening mange gode sider, men så længe vi holder fast ved samundervisningen, mener vi ikke, vi kan bruge spillet som liniefag. Vi tilbyder i stedet håndbold som et kursusfag med 4 ugentlige undervisningstimer, men henvender os først og fremmest til dem, der kender spillet fra tidligere for derved at mindske forskellen mellem de forskellige deltageres fysiske og erfaringsmæssige baggrund for spillet.

»Hvad der er sparet – er sparet for dig og Danmark«

Steen Nørgaard.

Oktober -73 er for de fleste en måned, der kan huskes. Det var dengang, der pludselig kom restriktioner på vores indtil da lette adgang til billig energi, og energi var dengang ensbetydende med olie. Restriktionerne blev af kortere varighed, men vi måtte affinde os med en permanent stigning i olieprisen fra ca. 370 kr. pr. 1.000 l. til 750 kr. pr. 1.000 l.

Problemerne bevirkede, at der både kom en stærk debat og en stærkt øget bevidsthed hos befolkningen om energiens enorme betydning for vores samfund og problemerne ved dens anskaffelse. De sidste seks år har derfor også ført til en række ændringer, hvor overgangen til et stort kulforbrug har gjort vores afhængighed af olien mindre. Men generelt kan det siges, at den store indsats er gjort på diskussionsplanet mellem fanatiske atomkrafttilhængere, fanatiske vind- og sol-tilhængere og en række valne og ubesluttsomme politikere om, hvordan vi skal producere vores energi i fremtiden.

I dette efterår er der dog sket en drastisk ændring, som allerede til dels har ført til en ændring i situationen og sikkert vil blive afgørende i den fremtidige udvikling. Ændringen er det enorme prishop, som olien tog, og som betyder, at 1.000 l. olie nu koster omkring 2.000 kr. Samtidig er det klart, at fremtiden kun vil byde på endnu større priser. For en normal familie i et parcelhus betyder stigningen, at der for det kommende år må regnes med udgifter til et samlet energiforbrug på 8.-12.000 kr. mod før 4.-6.000 kr., og for os her på skolen med en stigning fra 285.000 kr. til 540.000 kr. Sådanne priser får diskussionen om, hvordan vi skal skaffe energi, til at glide i baggrunden og sætte besparelser i forgrunden. Det netop afsluttede valg og dets grundlag – det store betalingsunderskud – har

yderligere sat besparelser på energien, der jo er et af vore store importområder, i forgrunden.

Når der på landsplan skal overvejes besparelser, er det vigtigt at se på, hvor de store energiposter findes. Her i Danmark fordeler vort forbrug sig således:

- Ca. 45 % til opvarmning + elforbrug i hjem, skole m. v.
- Ca. 20 % til transport (bil, tog, skib, fly).
- Ca. 18 % til industri.
- Ca. 12 % til landbrug, gartneri, byggeri, håndværk.
- Ca. 5 % til diverse.

Det er altså på hjemmefronten, vi har langt det største forbrug, så fjernsynets og radioens kampagneslogan: »Hvad der er sparet, er sparet for dig og Danmark«, er måske mere korrekt, end man har forestillet sig.

Hvor meget der så kan spares, hvis vi som enkeltpersoner og nation satser på det, fortæller en undersøgelse, som Jørgen Nørgaard fra Danmarks Tekniske Højskole har foretaget, noget om. Projektet, som er et led i en større undersøgelse (DEMO-projektet) under ledelse af professor Niels I. Meyer, har vist, at Danmark kan sænke sit energiforbrug til det halve – vel at mærke uden at levestandarden forringes i forhold til i dag. Egentlig er det ikke så underligt, for langt de fleste af vore huse og elektriske artikler er udviklet og fabrikeret i en periode, hvor energiforbruget både til fabrikation og drift, spillede en underordnet rolle. Men vi kan i dag bygge velisolerede huse og isolere den gamle boligmasse. Og rapporten fastslår, at vi ved en aktiv indsats kan nedbringe vort energiforbrug til en trediedel af det nuværende om 20 år. Hvad angår de

elektriske artikler såsom vaskemaskine, køleskab, opvaskemaskine, tørretumbler og andre storforbrugere af elektrisk energi, er der også her gode muligheder. Med kendt teknologi kan det lade sig gøre at fabrikere artiklerne således, at de i forhold til det nuværende energiforbrug kun bruger: For opvaskemaskiner 15 %, for vaskemaskiner 12 %, for tørretumblere 21 %, for dybfrysere 18 % og for køleskabe 16 %.

Hvad angår det første område, isoleringen, har de nye økonomiske realiteter allerede sat sit præg. Leveringstiden og efterspørgslen på isoleringsmaterialer viser, at folk er særdeles interesserede, så med nogle fornuftige låneordninger (f.eks. statsgaranterede energilån med lav rente), ville vi nå et godt stykke på vej. Også hvad angår de elektriske artikler, vil de nye el-priser sikkert give resultater i de kommende år, men for at fremme udviklingen kunne man måske forestille sig en lov om et maksimalt forbrug af energi for de forskellige artikler.

Hvis vi ser på skolens energiforbrug og besparelser på det område, er vi allerede et stykke på vej. Vi har fået sat nye termoruder og -døre i næsten hele skolen – vi har fået hulmursisoleret, hvor det var muligt – fået lavet varmegenvindingsanlæg i svømmehallen og fået efterisoleret på lofterne. Alle disse ting var udført før den sidste prisstigning, og alligevel er vores budget for det kommende år på 540.000 kr., hvoraf de 360.000 er til olie, og de 180.000 til elektricitet. For at bringe denne store udgift ned, har vi taget følgende initiativer:

Netop nu er vi ved at få ændret vores bruseafdelinger, så varmt-vandsforbruget kan nedsættes. Vi sætter blandingsventiler på badevandet, så temperaturen kan holdes på 38°, sætter automatiske trykknop-afbrydere op og nedsætter vandgennemstrømningen til bruserne. Alt i alt regner vi med en besparelse her på 20.-40.000 kr. pr. år mod en éngangsudgift på 18.000 kr., hvorfra der kan trækkes et statstilskud på 30 %.

Vi vil yderligere forsøge at sænke temperaturniveauet til 18-19° i klasser, opholdsrum og værelser – til 14° i hallen og 25° i svømmehallen. For at kunne gøre dette, kræves der nye termostatventiler på det meste af skolen, da de fleste hanner er så gamle, at de kun kan være helt åbne eller lukkede. Med termostatventilerne, som koster ca. 30.000,

kan vi også udnytte gratisvarmen fra solen, menneskene og maskinerne – men vi tør ikke her gætte på besparelsens størrelse. Endelig forsøger vi i år med et energibasishold, som er trukket ud af den normale rengøringsturnus, for gennem målinger, fremstilling af propagandamateriale, tætning af utætte områder, justering af temperaturer og andet, at bevidstgøre os alle om besparelsernes relevans og nytte.

Vi leder ud over det nævnte stadig efter sparemuligheder, men vi gør os naturligvis også tanker om, hvordan den fremtidige – formentlig væsentligt mindre – energimængde kan skaffes. Og her er det ikke just atomkraft, vi regner med. Harrisborg-rapporten om »driftshændelsen« på atomkraftværket på Tre Mile øen i Pennsylvania, og dennes sønderlemmende kritik af atomkraftindustrien og kontrolmulighederne, har jo ikke just forbedret mulighederne for denne energiform.

Ja, selv de mest religiøst-fanatiske på ja-siden ved vel dårligt endnu, om de skal trække vejret gennem næsen eller munden efter dette slag i solar-plexus. Derimod vil der, hvis besparelserne i de kommende år lykkes både for os og Danmark, være langt bedre basis for at tale om alternative muligheder for energiforsyningen. Vi har da også indledt alvorlige undersøgelser omkring vindkraft, og forhåbentlig vil næste årsskrift kunne berette mere fra denne front.

Fra elevforeningen

Peter Schønning.

Elevforeningens bestyrelse er for perioden 1979-80 sammensat på følgende vis: Maj Kjær (61-62), Karen Houbak (74-75), Marianne Bisgaard (75-76), Peter Schønning (75-76), Birthe Lambertsen (76-77), som årsrepræsentanter for årgangen 78-79 Ane Nordow og Per Voight Hansen, og suppleant er Lisbeth Henriksen (77-78).

Den politiske sparekniv svinger i disse år tit og ofte, og i den seneste tid er også de frie skoler blevet truffet. Således er statsstøtten til elever blevet nedsat. Virkningerne af dette indgreb har ikke ladet vente længe på sig.

Mange højskoler står ved skolestart med mange tomme pladser, som i visse tilfælde er blevet besat, men i de fleste stadig står tomme. Dette problem har været mindre udtalt for skoler, der kan tilbyde faguddannelser indenfor en specialgren som f.eks. musik, idræt, håndarbejde. Uden her at skule drage for store slutninger på kendsgerningerne, synes tendensen endnu engang at blive understreget. Den tendens, der klart går i retning af en stadig større specialisering – og her, at man skal »kunne bruge sit højskoleophold til noget«, svarende til en bedre chance på arbejdsmarkedet.

Større eller mindre elevtilskud vil formentlig ikke ændre stort ved nævnte tendens i en tid, hvor samfundet »kræver« specialisering, af betydning er det på den vis, at der i tiden vil være plads og mulighed for at opleve en skole, der ikke konsekvent efterlever ovennævnte »specialiseringskrav«.

Konsekvens af nævnte nedskæringspolitik er også, at

ansøgere, der er ikke-arbejdsløse eller ikke-socialt belastede, af økonomiske årsager vil have større vanskeligheder med realiseringen af et højskoleophold. En stor part er i forvejen afhængig af forældreindkomst og tilskudsmulighederne i forbindelse hermed; de nu introducerede nedskæringer vil ikke øge denne gruppes mulighed for højskoleopholdet.

Tabere er der med andre ord nok af, dette såvel på højskolesiden (specialisering/ikke-specialisering) som på elevklient-siden. Hvorledes man fra politisk side vil forholde sig til de frie skoler, hvor dybt og langt sparekniven skal skære, er spørgsmål, der er mere eller mindre åbne. Vi, der ser det værdifulde i højskolen – de frie skoler – må være opmærksomme på problematikken og præge, der hvor vi kan, det være sig som enkeltpersoner som gennem de organisationer, vi deltager i.

Og så en lille invitation. Dels til den højskole-weekend, der afholdes den 11. og 12. januar. Emnet for denne weekend er »Energi«. Dels til forældredag/»åbent hus dag« den 16. marts. Vinterskolen vil her vise uddrag af, hvad man har beskæftiget sig med vinteren igennem. Om disse to arrangementer kan I få yderligere oplysninger ved at skrive til Elevforeningen, Gerlev Idrætshøjskole, 4200 Slagelse.

– det sædvanlige hjertesuk: HUSK – at sende os et lille kort, hvis I ændrer adresse.

GOD JUL!

EFTERÅR

er ikke så b
 aste en bore
 , så ender mar
 t anker, desv
 i en borema
 repareres
 t en billig
 emt væ
 ide de
 kob o

me
 rli
 s

o
 i
 e o
 r s

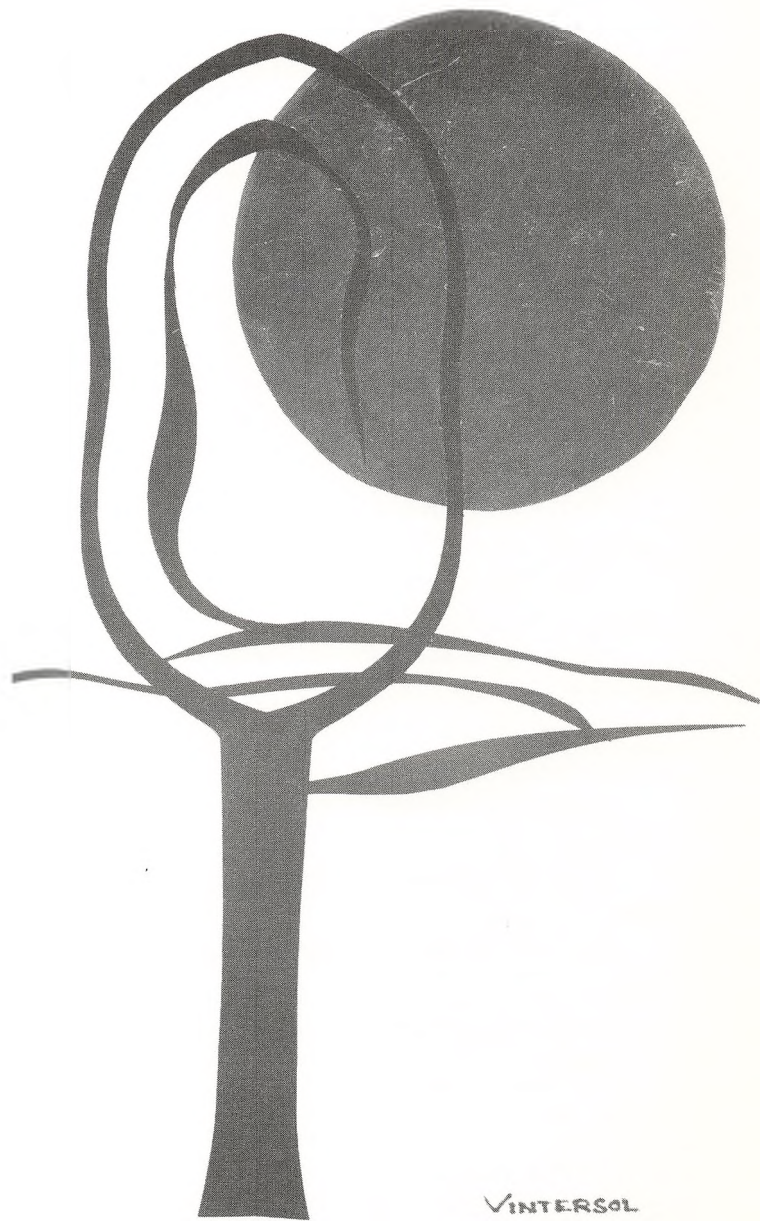
mbi-
 Undt
 ikke
 og so
 stes l
 ker k
 for d
 aler.

und
 be
 in
 De
 og
 ns
 e
 l.
 MI

st
 tli
 rh:
 i sig
 nmea
 eller ik
 t udlag
 nes løfte
 af, at dett
 det af de t
 løfter or
 vil trække
 , eller om, i
 isk befolke
 der.
 f denne grund
 ken arabisk my
 ed: for eksem
 nisation PLO e
 isk-egyptisk fre
 en ved at tage h
 tinensiske proble
 Enten ved at ind
 betingelser, Israel v
 O vedblivende var
 den endelige suver
 den anden arabisk
 ensisk stat uden P
 folkninngen ville t

- Ester Dalby Andersen, Rektorparken 1, vær. 101, 2450 Kbh. SV.
 Lone Bertelsen, Helledis 4, 7742 Vesløs.
 Kirsten Bille, Langsvej 25, 4990 Sakskøbing.
 Helle Bisgaard, Kærnevænget 14, 3070 Snekkersten.
 Ellen Margrethe Bjertrup, Skolegade 49, 1., vær. 4, 8600 Silkeborg.
 Merete Christensen, Sporemagervej 15, 3400 Hillerød.
 Iben Hagen Christensen, Arnevangen 34, 2840 Holte.
 Gitte Clausen, Borrebjergvej 7, 6792 Havneby, Rømø.
 Marianne Clausen, Ramsel 1, Torup, 6430 Nordborg.
 Ingrid Dröschler, Esbern Snaresvej 45, 4400 Kalundborg.
 Anna Birgitte Eriksen, Hvilshøjvej 246, 9700 Brønderslev.
 Helen Frandsen, Kindvigvej 3, 4735 Mern.
 Eva Susanne Frederiksen, Urtehaven 53, 2500 Valby.
 Gitte Grønval, Gl. Postvej 35, 3730 Nexø.
 Bente Bilot Hansen, Søvej 5, 6700 Esbjerg.
 Irene Spuur Hansen, Klematisvej 1, 4600 Køge.
 Lilla Hansen, Staureby Strandvej 7, 4720 Præstø.
 Lotte Hansen, Østergade 16, 3400 Hillerød.
 Monika M. S. Hansen, Høkervej 2, 9492 Blokhus.
 Susanne Hansen, Rosenørnsvej 11, 1., 5230 Odense M.
 Kathrine Heilmann, Niels Lyngsvej B 500/1, 3912 Sukkertoppen.
 Marianne Hyllested, Vodroffsvej 58 D, 2.tv., 1900 Kbh. V.
 Anne Iversen, Egebæksvej 49, 8270 Højbjerg.
 Helle Færch Jacobsen, Tranebærvej 6, 9230 Svendstrup.
 Anne Jensen, Odensevej 13, 5683 Hårby.
 Susanne Jensen, Møllevej 58, 4560 Vig.
 Sanne Jessen, Lucernevej 11, Bløvsstrød, 3450 Allerød.
 Vibeke Juhl, Kastropvej 300, 3. tv., 2770 Kastrop.
 Anne-Marie Jørgensen, Slagelsevej 16, 4291 Ruds-Vedby.
 Pernille Karkov, Ejbyvej 11, 4623 Ll. Skensved.
 Lisa Kjeldsen, Pindborgvej 2, 7173 Vonge.
 Jette Kjærsgaard, Neckelmanns Vej 2, 8800 Viborg.
 Else Knudsen, Sallingskovvej 21, 5250 Ringe.
 Randi Bitsch Kristensen, Nyvej 1 B, 3. th., 1851 Kbh. V.
 Jeanne Roland Larsen, Ventegodtsvej 1, 2680 Solrød Strand.
 Ane Lyberth, Plateauet c 662/404, 3912 Sukkertoppen.
 Rosa Lynge, Blok I - nr. 307, 3900 Godthåb.
 Laila Mjelde, Rymarksvej 83, st., 2900 Hellerup.
 Dorthe K. Nielsen, Anlægsvej 54, 7600 Struer.
 Lene Nielsen, Frederiksberg Allé 11, 3., 1820 Kbh. V.
 Connie Nissen, Færgevejen 1, 8400 Ebeltøft.
 Ane Nordow, Lygten 65, 2400 København NV.
 Susanne Olesen, 254 Ave Varon d'Huart, B-1950 Kraainem, Belgien.
 Bente Lis Pedersen, Dianavænget 31, 1., 5250 Odense SV.
 Charlotte Bulskov Pedersen, Nekseløvej 15, 4535 Vallekilde.
 Hanne Helmer Pedersen, Gøgevænget 5, 3400 Hillerød.
 Helle Storgaard Pedersen, Hans Atkesvej 2, 3550 Slangerup.
 Inge Kryger Pedersen, Østerøvej 14, st. 5800 Nyborg.
 Madelaine Pedersen, Bjørnsonsvej 41, 2500 Valby.
 Elisabeth Petrussen, Box 71, 3920 Julianehåb.
 Rose Berit Povlsen, Løvegave 18 A, 4200 Slagelse.
 Anne Rasmussen, Solgårdsvvej 7, Herritslev, 4880 Nysted.
 Anne-Grete Rasmussen, Gl. Møllevej 12, Kollemorten, 7323 Give.
 Connie Rasmussen, Greisvej 12, 2300 København S.
 Lise Rasmussen, Kløverbænget, 4900 Nakskov.
 Lone Schmidt, Battervej 12, 2730 Herlev.
 Birgit Smedegaard, »Bøgeholt«, Sjolte, 4733 Tappernøje.
 Ulle Smedegaard, Højgårdsvej 2, Sjolte, 4733 Tappernøje.
 Henriette Sunke, Bukkehavevej 8, 4970 Rødby.
 Anne-Berit Synsvoll, Ytre Bruvik, 547 Bruvik, Norge.
 Anne Thomassen, Broen 14, 6340 Kruså.
 Ninna Wedendahl, Brigvej 3, Nordby, 6720 Fanø.
 Early Wrist, Hovedgaden 38, 3520 Farum.
 Lotte Rud Priess, »Søgård«, Dejrupvej 91, 6855 Ovtrup.
 Helle Rosenberg Larsen, Gadestævnet 14, 2650 Hvidovre.
 Maj Haslund-Thomsen, Egevej 1, 9575 Terndrup.
 Linda Inge Jensen, Skovdammen 1, 2880 Bagsværd.
 Jan T. Andersen, Berthorasgade 47, 3. th., 2300 Kbh. S.
 Lars Andreasen, Klosterbakken 4, 3500 Værløse.
 Ole Bay, Vordingborgvej 178, 4681 Herfølge.
 Kasper Bertelsen, Parkvej 2, 4600 Køge.
 John Biilmann, Niels Lyngsvej B 50/36, 3912 Sukkertoppen.
 Bo Bramstoft, Halls Allé 13, tv., 1802 København V.
 Jan Hoppe Christensen, Asminderødgade 49, 3480 Fredensborg.
 Lars Christensen, Annettevej 5, 2970 Hørsholm.
 Torben Vittrup Christensen, Tomsgårdsvej 69, 4. h., 2400 København NV.
 Bo Eghorn, Stengårdsvænge 111, 2800 Lyngby.
 Jørgen Grønval Elleby, H. V. Rolstedvej 13, 3., 2450 Kbh. SV.
 Johan Ezekiasen, Blok 14, opg. 6-59, 3900 Godthåb.
 Claus Willer Hansen, Havrevænget 40, 4760 Vordingborg.
 Ib Hansen, Alleen 67, 2. th., 2770 Kastrop.
 Lars Uldall Hansen, Lærkevej 8, 3000 Helsingør.
 Per Grønkjær Hansen, Vigerslevvej 290, 2500 Valby.

Per Voight Hansen, Læssøegade 133, 5230 Odense M.
Flemming Melgaard Henriksen, Ryttervænget 13, 3250 Farum.
Adolf Holm, Rasmus Bertelsensvej 1, 3900 Godthåb.
Freddy Jensen, Valdemarsgade 3, 4200 Slagelse.
Finn Jørgensen, Lupinmarken 4, 2880 Bagsværd.
Niels Martin Kasler, Asagården 3, 7500 Holstebro.
Lars Kjeldsen, H. Hertzvej 5, 8230 Åbyhøj.
Poul Schou Kjær, Gl. Vejlevej 44, 8721 Daugaard.
Boas Kreutzmann, Kangamiut, 3912 Sukkertoppen.
Jan Madsen, Østerpark 36, 2. th., 4930 Maribo.
Lars Lausten Mortensen, Gammelgårdsvej 25, 3520 Farum.
Axel Møller, Skyttegårdsvej 43, st., 2500 Valby.
Erling N. Nielsen, Hessensgade 12, 2300 København Ø.
Michael Lyng Nielsen, Gillesager 42, 2650 Hvidovre.
Ole Dupont Olesen, Mirabellevej 19, 3630 Jægerspris.
Jonas Olsen, Rypevej, 3950 Egedesminde.
Arne Pedersen, Charlotteager 96, 2. tv., 2640 Hedehusene.
Erik Rethmeier, Bramdrupvej 36, 6000 Kolding.
Niels Steenholdt, Blok 6, nr. 101, 3900 Godthåb.
Bent Vangsgaard, Gefionsparken 21, 1. tv., 3000 Helsingør.
Erik Zimakoff, Vester Fælledvej 66, 1. 1750 København V.
Kim Vester Pedersen, Højlundvej 84, 7800 Skive.
Dorman J. Smith, Ellegårdsvej 2 A, 1., 2820 Gentofte.

VINTERSOL

INDHOLDSFORTEGNELSE

<i>Birgitte Hansen</i>	
Vi var i Kina i sommer	3
<i>Stig Jensen</i>	
Idræt i Kina	5
<i>Ove Korsgaard</i>	
Uofficielle samtaler i Kina	10
<i>Lena Baj</i>	
Børn i Kina	15
<i>Gunnar Nielsen</i>	
Øjenakupressur og Tai-chi	17
<i>Stig Jensen</i>	
Kina – et anderledes u-land	22
<i>Ove Korsgaard</i>	
Året 1979	26
<i>Kristian Krogshede</i>	
Glimt fra en bondedrenge livseventyr	29
<i>Klara Korsgaard</i>	
Børn og døden	32
<i>Axel Edinger</i>	
Slagordsudveksling	34
<i>Ole Vøgg Veje</i>	
Håndbold og samundervisning	36
<i>Steen Nørgård</i>	
Hvad der er sparet, er sparet for dig og Danmark	38
<i>Peter Schøning</i>	
Fra elevforeningen	40
Elevliste	42

